

Hebrus Na Kerekere'a Fuana Ngwae Jiu Ki

Ti ngwae ne'e kira noa'a kasi Kristin ki, kira fata fa'alida liu mala ngwae Kristin ki. Nia 'una'eri kira ka tua to'ona kasi le'a, ma kira ka karangi kanusu na'a fa'asia fa'amamana'anga kira ki ana sa Christ. Kira oga ka oli ana falafala Jiu ki. Ngwae ne'e ka kerekere fuada ka saea fuada kike ina'u ana dau ngasi'a ana fito'onga kira ki. Nia saea fuada ka 'uri, sa Jesus Christ go'o ne'e fa'ata'i madakola ana God fuakulu. Sa Jesus na'a ne'e uu ngasi kaida'i nia nonifii liu na'a, ma nia'a na'a ne'e Ngela God tutua firi. Sa Jesus nia tasa ka liufia la'u profet 'i na'o ki. Nia ka liufia la'u 'ainsel ki, ma ka liufia la'u sa Moses logo. 'Una'eri, na ngwae Kristin ki kike uu ngasi saena fito'onga kira, ma noa'a kasi oli fa'i buri 'uana falafala Jiu ki.

Ma God saea ka sui na'a ne'e sa Jesus ne'e na 'ingata'i fata abu ne'e nia ke ba'a tutua firi, ma ka tasa liu la'u ana fata abu 'i na'o ki. Ma na rao'a nia ana fata abu, sa Jesus nia saiana fa'amaurilana ngwae ki, fasi 'iri kike aloge dangalu fa'asia ta'anga'a fa'inia mae'a. Na kwaisu'usi 'anga 'i na'o ki fa'ata'inia go'o nunu'i ru sa Jesus sasia. Na ngwae nini keresia buka ne'e, nia ka saea fuana Kristin ki kike uu ngasi firi ana fito'olada, di'ia ngwae 'a'ana ba 'i na'o ki. Sui bore kaida'i ngwae ki ka ma'udu

kira, nia saea kike uu ngasi ana fito'onga kira ki.
Na ru talinga'i ki saena buka ne'e:

Sa Jesus tasa ka liufia na 'ainsel ki & 1:1—2:18

Sa Jesus tasa ka liufia sa Moses ma sa Josua &
 3:1—4:13

Sa Jesus 'ingata'i fata abu Mamana & 4:14—
 7:28

Fata alanga'inga sa Jesus nia doe liu & 8:1—
 9:22

Kwaisu'usi 'anga sa Jesus nia doe liu & 9:23—
 10:18

Ngwae fito'o ki kira ka uu ngasi ana fito'onga
 & 10:19-30

Ngwae 'i na'o ma'i ki ne'e fito'o le'a ana God
 & 11:1-40

Donga maurilana sa Jesus & 12:1—13:19

Ala'anga 'isi ki & 13:20-25

God fata fuaka 'ania Ngela nia

¹ 'Ua na'a ma'i 'i na'o, God fata fuana ko'o bora kia ki ana kaida'i 'oro ma 'ania na ru matamata ki 'ania profet ki.

² Bore ma ana fa'i asoa 'isi ne'e ki, nia fata na'a fuaka 'ania na Ngela nia. Ma 'ani na Ngela nia ne'e, God ka saunga'inia na ru ki ta'ifau, ma nia'a logo ne'e God ka filia 'iri nia ke ba'a to'o ana na ru ki ta'ifau.

³ Na Ngela God nia ka fa'ata'inia madakola'anga God 'inoto'a, sulia kera bolo go'o. Ma sulia logo na ngasingasi'anga ana fatalana Ngela God ne'e, nia dau fa'angasia na ru ki ta'ifau fuana noa'a kasi sui. Ma 'i buri 'ana nia lafua na'a na abula ta'anga'a kia ki, nia ka fi'i oli 'uana 'i langi, ma ka tua ana kula

ni 'inoto'a ana bali 'olo'olo ana God du'udu'u fanoa.

Na Ngela God nia 'inoto'a ka tasa

⁴ God fa'a 'inoto'a na Ngela nia ka tasa liufi na'a 'ainsel ki, di'ia logo na sata ne'e nia kwatea fuana Ngela nia 'inoto'a ka liufia na sata ne'e nia kwatea fuada na 'ainsel ki.

⁵ Sulia God ba fata 'uri fuana Ngela nia, "Oe na Ngela nau, ma 'i ta'ena nau'a na'a ne'e Ma'a 'oe."✠

Bore ma God noa'a kasi fata go'o 'una'eri fuana ta 'ainsel.

Ma tau mala ma'i 'ua, God ka fata logo 'uri sulia na Ngela nia,

"Nai ba'a Ma'a nia, ma nia ke ba'a Ngela nau."✠ Bore ma God noa'a kasi fata go'o 'una'eri sulia ta 'ainsel.

⁶ Ma ana kaida'i ne'e karangi fuana God ka kwatea ma'i na Ngela 'inoto'a nia 'uana na magalia, nia ka fata 'uri,

"Na 'ainsel nau ki ta'ifau kika fo'osia."✠

⁷ Bore ma sulia 'ainsel ki, God ka fata 'uri,

"Na 'ainsel nau ki ne'e kira rao fuaku, nau ku kwate ma kira ka di'ia na'a na iru ki ma na mafula ki."✠

⁸ Ma sulia na Ngela nia, God ka fata 'uri,

"Ae'o ne'e God, ma na 'Inoto'anga 'oe nia ke ba'a tuatua firi.

Ma 'oko 'inoto'a fafida na ngwae 'oe ki 'ania 'olo'olo'a.

⁹ 'Oko saele'a fa'inia na ru ne'e saga ki, ma 'oko sisiko'a 'ania na ru ta'a ki.

✠ 1:5 Sam 2:7 ✠ 1:5 2 Samuel 7:14 ✠ 1:6 Diutronomi 32:43

✠ 1:7 Sam 104:4

Ma sulia ru ne'eri, nau'a God 'oe, nau ku fili 'oe, ma nau ku kwatea logo na saele'anga doe fuamu 'ani fa'adoe'a tasa liufia nau ku kwatea fuana kwaima 'oe ki."☆

¹⁰ Ma God ka fata logo 'uri fuana Ngela nia, "Aofia 'ae, ana etangilana ma'i, 'oko saunga'inia na ano 'ani limamu talamu, ma 'oko saunga'inia na'a mamanga.

¹¹ Ma sui bore 'ana ru ne'eri ki ke ba'a sui, 'oko mauri tuatua firi.

Kike ba'a ta'a di'ia ta toro 'ua.

¹² Ma 'oko kusuda di'ia ta ngwae ba kusua ta toro 'ua.

'Oko rokisida di'ia ta toro.

Bore ma 'oe nini'a, noa'a 'oe kosi rokisi, ma na maurilamu noa'a kasi sui."☆

¹³ Aia, ma God ka fata 'uri la'u fuana Ngela nia, "'Oko tua 'i bali 'olo'olo aku, leleka ka dao ana ta kaida'i nau ku alua 'oko liufia na malimae 'oe ki."☆

Bore ma God noa'a kasi fata go'o 'una'eri fuana ta 'aincel.

¹⁴ Aia, na tae ne'e na 'aincel ki? 'Ainsel ki kira ne'e ano 'i ru ne'e kira rao fuana God. God asunga'inia na 'aincel ki fuana kwai'afi'anga ana ngwae ne'e nia fa'amaurida ki.

2

Na fa'amanata'anga sa Jesus nia 'inoto'a ka tasa liufia taki sa Moses

¹ Ma du'ungana nia 'una'eri ne'e, kulu ka dau ngasi fafia na fa'amanata'anga mamana ki ne'e

☆ **1:9** Sam 45:6-7 ☆ **1:12** Sam 102:25-27 ☆ **1:13** Sam 110:1

kulu rongoa ta'ifau na'a sulia Ngela God, 'asu 'ubani kulu kata leka rora fa'asia.

² Na taki ne'e na 'ainsel ki kira kwatea fuana sa Moses, nia ne'e ru mamana ki ta'ifau go'o. Ma na ngwae ba kira noa'a kasi ro'osulia, God ka kwatea na'a na kwa'ikwa'inga ne'e saga fuana.

³ Nia ka 'una'eri logo, noa'a kulu kasi tafi fa'asia kwa'ikwa'inga nia di'ia kulu aburongo ana fa'amanata'anga sulia na tala le'a ne'e God fa'amauria kia 'ani. Na Aofia sa Jesus talana nia eta fa'arongo 'ani na tala ne'e God fa'amauria kia 'ani. Ma na ngwae ki ne'e kira rongoa nia, kira saea fuaka, ma kira ka fa'ata'inia na fa'amanata'anga ne'eri nia mamana.

⁴ Ma God logo ne'e fa'ata'inia na fa'amanata'anga ne'eri nia mamana. Sulia nia kwatea na ngasingasi'anga fuada fasi 'iri kika fulia na fa'anada'a ki ma na ru ni 'arefo'anga matamata ki. Ma nia ka kwatea logo na ngasingasi'anga ki fuada fa'asia na Ano'i ru Abu di'ia nia oga.

Sa Jesus tala'i kia fuana 'inoto'anga 'i langi

⁵ Kulu saiana ne'e God noa'a kasi filia na 'ainsel ki 'iri kike gwaunga'i fafia na magalia faolu ne'e ke ba'a dao ma'i.

⁶ Osi'ana ta bali ana Kerekere'a Abu ba fata 'uri,

“God 'ae, na ngwae ru fa'uta ne'e 'oko manata doe liu ana?

Sulia kira ngwae ki go'o 'ana.

Ma ka fa'uta ne'e 'oko tagi sulida?

⁷ 'Oko kwate kira ka ti'iti'i 'i olofana 'ainsel ki ana kaida'i ti'iti'i.

Ma 'oko fa'a 'inoto'a kira, ma 'oko fa'adoe kira,

⁸ ma 'oko alu kira ka gwaunga'i na'a fafia ru ki ta'ifau."☆

Aia, na Kerekere'a ne'eri ka saea God alua ngwae ka gwaunga'i fafia na ru ki ta'ifau. Nia ka fa'ata'inia ne'e ngwae ki ke ba'a gwaunga'i fafia na'a ru ki ta'ifau ne'e God nia saunga'inida. Bore ma, ana na kaida'i ne'e, noa'a kulu kasi lisia 'ua ne'e ngwae ki gwaunga'i fafia na ru ki ta'ifau.

⁹ Ma ka 'una'eri bore 'ana, kulu saiana sa Jesus na'a ne'e nia gwaunga'i. God alu nia ka ngwae'a ma ka tua 'i olofana 'ainsel ki ana kaida'i ti'itili go'o, fasi 'iri nia ka mae fuana fa'amaurilana ngwae ki ta'ifau, sulia na alafe'anga God. Ma ana kaida'i ne'eri, God ka fa'a 'inoto'a nia ma ka fa'adoe nia, sulia na maelana.

¹⁰ God saunga'inia na'a ru ki ta'ifau, ma nia ka dau logo fafia na'a ru ki ta'ifau. Ma nia ka asunga'inia sa Jesus ka nonifii ma ka mae. Ma osi'ana nonifilana sa Jesus, God ka alu sa Jesus, na ngwae ali'afu ne'e fa'amauri kia. God sasia na'a ru ne'eri fasi 'iri nia kwatea na ngwae 'oro ki ka alu ngela nia ki, ma kira ka 'inoto'a logo di'ia nia'a. Na rao'a God nia saga ta'ifau.

¹¹ Sa Jesus ka fa'asikasika ngwae ki fa'asia ta'anga'a kira ki. Nia ne'e kira fa'inia sa Jesus, kira ka to'o ana ta'i Ma'a. Nia ne'e ka kwate sa Jesus kasi 'eke fuana saelada 'ani ngwaefuta nia ki.

¹² Ma sa Jesus ka fata 'uri fuana God,

☆ **2:8** Sam 8:4-6

“Nai ba'a fa'arongo 'ani fuana ngwaefuta nau ki
 'ani na ru 'oko saungani'i ki, ma nai ba'a
 ba'atafe 'oe saena fiku'a kira.”✧

13 Nia ka fata logo 'uri,

“Nai ba'a fito'o ana God.”✧

Ma nia ka fata logo 'uri,

“Nau ku tua 'i ne'e, fa'inida na ngela ne'e God
 kwateda fuaku ki.”✧

14 Ma sulia kulu na ngela ne'eri ki, ma kulu ngwae ne'e kulu to'o ana noni, sa Jesus ka ru'ufia logo na noni ma ka ngwae'a logo di'ia kia'a. Nia sasi 'una'eri fasi 'iri, 'ani na maelana, nia ofota na'a sa Saetan ne'e to'o ana ngasingasi'anga ana mae'a.

15 Ma 'una'eri sa Jesus ka logea na'a ngwae ne'e sa Saetan gwaunga'i fafida ki sulia na ma'unga'a kira 'ani mae'a.

16 Kulu saiana, noa'a la'u na 'ainsel ki ne'e sa Jesus 'afida 'una'eri. Sulia ne'e Kerekere'a Abu ba saea na'a ka 'uri,
 “Nia 'afia na'a kwalafa sa Abraham ki.”✧

17 Du'ungana ru ne'eri, nia ka alu nia ka di'ia nama kulu'a na ngwaefuta nia ki, fasi 'iri nia ka alua 'ingata'i fata abu kulu ne'e kwaimanatai fuaka, ma ka 'idufa'i kwai'afi aka 'i na'ona God. Ma nia ka fo'osi 'ani nia'a talana, fasi 'iri God ka rufuanata na'a ana abula ta'anga'a kia ki.

18 Ma ana kaida'i ne'e, nia ka totolia kwai'afilana na ngwae ne'e sa Saetan ilito'oda ki. Sa Jesus saiana sasilana ru ne'eri, osi'ana sa

✧ 2:12 Sam 22:22 ✧ 2:13 Aesea 8:17 ✧ 2:13 Aesea 8:18

✧ 2:16 Aesea 41:8, 9

Saetan ilito'ona logo ma nia ka nonifii di'ia logo na ngwae ki ta'ifau.

3

Sa Jesus ne'e talinga'i ka tasa liufia sa Moses

¹ Ngwaefuta abu nau kina 'ae, God fili kia kuke leka 'i langi. Aia, muke manata basi sulia sa Jesus, ne'e kulu saea 'ani na 'ingata'i fata abu kia, ma na ngwae ne'e God asunga'inia.

² Sa Jesus ro'osulia na kwaiogai'anga God ki ta'ifau, ma God ne'e filia ka rao fuana, di'ia logo sa Moses ne'e ro'osulia na kwaiogai'anga God, kaida'i nia kwai'afi ana ngwae God ki.

³ Bore ma sa Jesus ne'e talinga'i ka liufia sa Moses, ka di'ia logo na ngwae ne'e nia saunga'inia luma, kira ba'atafea nia liufia na luma ba nia saunga'inia.

⁴ Kulu saiana di'ia kulu lisia na luma, 'irai tama ta ngwae nama ne'e saunga'inia. Ma God ne'e saunga'inia ru ki ta'ifau.

⁵ Sa Moses, nia ro'osulia God kaida'i nia kwai'afi ana ngwae God ki. Ma nia ka ala'a sulia na ru ne'e God ke fata 'ani kaida'i ne'e ke ba'a dao ma'i.

⁶ Bore ma sa Christ nini'a, nia'a Ngela God, ma nia 'idufa'i kwai'afi aka saena rao'a nia fuana gwaunga'inga fafia ngwae God ki. Ma kia'a na'a ne'e ngwae God ki, di'ia kulu dau ngasi ana fa'amamana'anga ma na kwaimasi'anga 'ani fito'onga 'uana na ru le'a ne'e God ke ba'a kwatea fuaka ki.

Na mamalo'anga fuana ngwae God ki

⁷ Nia ne'e, na Ano'i ru Abu ba fata 'uri,
 “I ta'ena, di'ia kamu rongoa na'a fatalana God,
⁸ kamu kasi fa'angasia na manatamu'a di'ia na
 ko'o bora kamu ki ana kaida'i kira 'aila 'ani God,
 ma kira ka aburongo ana God saena aba'i kula
 kwasi.”

⁹ Ma God ka fata 'uri,
 “Sui bore 'ana kira ka lisia na fa'anada'a ki ne'e
 nau ku sasi'i sulia fai akwala fa'i ngali
 ki, kira ilito'o aku kaida'i kira noa'a kasi
 fa'amamana ma kira kasi kwairo'oi aku.
¹⁰ Du'ungana nau ku saeta'a liu fuada, ma nau
 ku fata 'uri, ‘Kira aburongo aku, ma kira
 ka 'aila 'ani ro'onga'a sulia na taki nau
 ki.’
¹¹ Aia, na liaku saeta'a, ma nau ku fata alanga'i
 'uri, ‘Nia 'afita'i kira ka ru'u saena fanoa
 ne'e nau ku sasi aka'u ana fasi 'iri kike
 mamalo 'ana.’” ☆

¹² 'Iu, ngwaefuta nau kina 'ae, muke lia
 suli kamu talamu'a, 'asu 'ubani ta ngwae
 amu'a ne'e manata'anga nia ta'a, ma nia kasi
 fa'amamana ana sa Jesus Christ, ma ka 'aila na'a
 'ani God ne'e mauri.

¹³ Bore ma muke 'afi kamu kwailiu ana kaida'i
 ne'e, osi'ana na Kerekere'a Abu ba saea 'i
 “ta'ena.” Muke sasi 'una'eri, 'asu 'ubani ta
 ngwae amu'a kata fi'i fa'amamana ana sokea
 sulia abula ta'anga'a, ma na maurilana ka
 akafo'a lala fa'asi God.

¹⁴ Kulu fito'o ana sa Christ ana kaida'i kulu
 eta fa'amamana. Ma di'ia kulu ka dau ngasi ana

fa'amamana'anga kia ana sa Jesus Christ leleka ka dao ana kaida'i 'isi, tama God ke ba'a kwatea ru ki ta'ifau fuaka ne'e nia eta fata alanga'i 'ani.

¹⁵ Sulia na Kerekere'a Abu ba fata 'uri,
 "I ta'ena, di'ia kamu rongoa na'a fatalana God,
 kamu kasi fa'angasia na manatamu'a
 di'ia na ko'o bora kamu ki ana kaida'i kira
 'aila 'ani God."☆

¹⁶ Ma sa tai fa'ida ne'e kira rongoa ta'ifau na'a fatalana God, ma kira ka 'aila 'ania? Kira'a na ngwae Jiu ki ba sa Moses tala'ida fa'asia fanoa 'i Ejipt.

¹⁷ Ma sa tai fa'ida ne'e God nia saeta'a fuada sulia fai akwala fa'i ngali ki? Kira'a na ngwae ne'e kira mae saena aba'i kula kwasi osi'ana na abula ta'anga'a kira ki 'i ne'eri.

¹⁸ Ma sa tai fa'ida ne'e God fata alanga'i suli kira, ka 'uri, "Nia 'afita'i kira ka ru'u saena fanoa ne'e nau ku salisali ana fasi 'iri kike mamalo ana?" God fata sulia na ngwae ne'e kira 'aila 'ania ki.

¹⁹ Ma kulu saiana noa'a kira kasi totolia ru'unga'a saena fanoa ana mamalo'anga ne'eri, osi'ana kira kasi fa'amamana ana God.

4

¹ Ma sui bore 'ana na ngwae ne'eri noa'a kasi bolo fuana ru'unga'a saena fanoa ne'eri 'uana mamalo'anga, na fata alanga'inga God nia tua 'ua. Ma kulu'a ne'e, God sae kulu fasi 'iri kuke ru'u fuana mamalo'anga fa'inia. Nia ne'e, kuke

☆ 3:15 Sam 95:7-8

lia le'a suli kulu, 'asu 'ubani ta ta'i ngwae akulu ka talafia ru'unga'a 'i ne'eri.

² Osi'ana kulu rongoa ta'ifau na'a ana Fa'arongo'a Le'a sulia na fanoa ana mamalo'anga, di'ia na'a ko'o bora kia ki 'i na'o ma'i. Sui bore 'ana kira ka rongoa ta'ifau na'a na fa'arongo'anga ne'eri, nia noa'a kasi 'afida go'o, sulia kaida'i kira rongoa, kira kasi fa'amamana go'o ana.

³ Ma ta'ifili kulu, ne'e kulu fa'amamana ta'ifau na'a, kuke ru'u 'i ne'eri fuana na mamalo'a fa'inia God. Sulia nia ba fata 'uri, "Nau ku saeta'a, ma nau ku fata alanga'i 'uri, 'Nia 'afita'i kira ka ru'u saena fanoa ne'e nau ku sasi aka'u ana fuada fuana mamalo'a ana.'"☆

God fata 'una'eri, bore 'ana nia ka fa'asuia na'a na rao'a nia ma na kula ni mamalo'a ne'eri, ana kaida'i nia saunga'inia na magalia.

⁴ Sulia na Kerekere'a Abu nia ba fata sulia na fiuna asoa ka 'uri, "Ana fiuna asoa, God mamalo na'a fa'asia rao'a nia ki."

⁵ Ma na Kerekere'a Abu ka fata la'u sulia ka 'uri, "Nia 'afita'i kira ka ru'u saena fanoa ne'e nau ku sasi aka'u ana fasi 'iri kira ke mamalo ana."

⁶ Na ngwae ba kira eta rongoa na'a Fa'arongo'a Le'a, noa'a kira kasi ru'u ma'i 'iri kike mamalo, osi'ana noa'a kira kasi fa'amamana. Nia ne'e, kulu ka saiana, ti ngwae matamata ne'e God ke ba'a ala'anida fuana mamalo'anga.

☆ 4:3 Sam 95:11

7 Sulia God alua na'a kaida'i matamata fuana ru'unga'a 'i saena mamalo'anga. Ma God ka saea kaida'i ne'eri na'a ne'e "i ta'ena." Sulia tau na'a ma'i buri 'ana kaida'i ne'e ngwae ba 'i na'o ki kasi fa'amamana, sa David ka keresia na fatalana God saena Kerekere'a Abu ne'e nau ku saea ka sui na'a nia 'uri, "I ta'ena, di'ia kamu rongoa na'a fatalana God, noa'a kamu kasi fa'angasia na'a manatalamu'a."☆

8 Sa Josua ba noa'a kasi kwatea na mamalo'anga fuada ngwae Israel ki, nia ne'e ka bolo fuana God ka fata la'u 'ani sa David sulia na mamalo'anga ana ta kaida'i matamata 'i buri.

9 Nia ne'e, kulu saiana na mamalo'anga fuana ngwae God ki, nia teo 'ua, ma nia ta mamalo'anga di'ia ba God nia mamalo ana fiuna asoa.

10 Sulia sa tai bore 'ana ne'e mamalo fa'inia God, nia mamalo ta'ifau ana rao'a nia ki, di'ia logo God ne'e mamalo kaida'i nia fa'asua rao'a nia ana saunga'ilana magalia.

11 Nia ne'e, kuke sasi ngangata fasi 'iri kuke ru'u ana kula ni mamalo'anga ne'e God sasi aka'u ana, 'asu 'ubani ta ngwae akulu noa'a kasi totolia ru'unga'a, di'ia na ngwae 'i na'o ki ne'e kira kasi fa'amamana, ma noa'a kira kasi ru'u saena mamalo'anga.

12 Aia, na fatalana God nia di'ia ta ru mauri ma nia fulia na ru doe ki. Ma na fatalana God ka di'ia ta naifi doe ba to'o ro bali, sulia nia labu ka ru'u 'i saena manatalaka fa'inia 'i saena maurilaka, sulia nia fa'ata'inia fuaka ru ne'e

☆ 4:7 Sam 95:7, 8

le'a ma ru ne'e ta'a 'i saena manataka fa'inia 'i saena kwaiogailaka.

¹³ Ma noa'a ta ngwae kasi sofonga'inia go'lo ta ru fa'asia God, osi'ana God nia lisia na'a ru ki ta'ifau. Ma nia ke ba'a kwate ma kulu ka fa'arongo 'ani na ru ki ta'ifau ne'e kulu sasi'i.

Sa Jesus na'a ne'e na 'ingata'i fata abu

¹⁴ Ma osi'ana ru ne'eri ki, kuke dau ngasi ana fa'amamana'anga ne'e kulu ala'a sulia. Sulia kulu to'lo ana 'ingata'i fata abu doe ne'e nia leka 'ala'a 'i langi, ma ka ala'a 'ani kia 'i maana God. Nia na'a ne'e sa Jesus, na Ngela God.

¹⁵ Ma sa Jesus ne'e na 'ingata'i fata abu kia, nia sai ta'ifau na'a ana na ngwata'uta'u 'anga kia ki, ma nia kwai'afi aka sulia nia liufia ta'ifau na'a na ilito'onga ki, di'ia sa Saetan ne'e nia ilito'lo aka. Ma bore 'ana sa Saetan ka ilito'ona sa Jesus, sa Jesus noa'a kasi fulia ta ru ta'a.

¹⁶ Nia ne'e, noa'a kulu kasi ma'u 'uana leka ma'i siana God ne'e kwaimanatai aka. Sulia nia ke ba'a kwaimanatai fuaka ma ka kwai'afi aka, ana kaida'i kulu dao to'ona na 'afita'i'anga ki.

5

¹ Ma di'ia ta ngwae ne'e kira filia fa'asia na ngwae ki fuana rao'a ana 'ingata'i fata abu'anga, kira fa'amamana nia na'a ne'e fuana na dao'a 'i na'ona God, ma nia'a na ngwae ne'e fata olisia na ngwae ki. Ma na rao'a nia logo, nia ka kwatea na'a kwate'a ki fa'inia na kwaisu'usi'anga ki fuana God fasi 'iri God ka rufuanata na'a ana abula'anga ta'a na ngwae ki.

² Ma na 'ingata'i fata abu nia na ngwae go'lo 'ana, ma nia ka sasia logo ru ne'e rora ki ana ti kaida'i, 'una'eri nia ka saiana ka mabetau fuada ngwae ne'e kira kina'i ru ma kira ka rora.

³ Ma sulia na rora'a nia ki talana, nia le'a fuana nia ka kwatea kwaisu'usi'anga ki, fasi 'iri God ka rufuanata ana na abula ta'anga'a nia fa'inia na abula ta'anga'a na ngwae ki.

⁴ Ma noa'a ta ngwae kasi fili nia talana fasi 'iri ka sasia na rao'a doe ana na 'ingata'i fata abu'anga, sulia God talana ne'e nia totolia fililana, di'ia ba nia filia sa Aaron na'a ma'i 'ua.

⁵ Nia ka 'una'eri logo, sa Jesus Christ noa'a nia kasi fili nia talana fuana 'ingata'i fata abu, fasi 'iri nia ka to'lo ana rao'a doe ne'eri. Bore ma God lala ne'e filia sa Jesus Christ, sulia God ba fata 'uri fuana,

“'Ae'lo ne'e Ngela nau, ma 'i ta'ena nau'a ne'e Ma'a 'oe.”✧

⁶ Ma God ba fata la'u saena ta Kerekere'a Abu ka 'uri,

“'Oke ba'a fata abu tuatua firi, di'ia sa Melk-isadek.”✧

⁷ Aia, ma ana kaida'i sa Jesus tua 'ua saena magalia ne'e, nia ka fo'lo ngasingasi'a, ma ka angi ma kafo ka asi 'i maana fuana God ne'e nia saiana fa'amaurilana. Ma sa Jesus nia ka fa'ati'iti'i nia talana, ma ka fu'usi doe ana God, ma God ka rongoa na'a fo'onga'a nia ki.

8 Sui bore 'ana nia na Ngela God, nia liu 'i saena ru 'afita'i ki, ma na ru ne'eri fa'amanata nia 'uana ro'onga'a sulia God.

9 Ma na nonifii'anga ne'eri kwate ma sa Jesus 'ingata'i fata abu ali'afu, ma nia ka fa'amauria ngwae ki ta'ifau ne'e kira ro'osuli nia, fasi 'iri kira ka ngalia na mauri'a firi.

10 Ma God ka saea sa Jesus Christ na 'ingata'i fata abu, di'ia ba sa Melkisadek na fata abu.*

Na fata fa'abasu'anga fuana dau ngasi'anga ana na fa'amamana'anga

11 Ma kaimili oga mike fata 'ua 'ani ru 'oro ki fuamu'a. Bore ma nia 'afita'i fuana fa'amanatalamu'a 'ani, sulia kamu kasi bolo fuana malinga'ilana 'ali'ali.

12 Kaumulu fa'amamana ana sa Jesus ka tau na'a ma'i. Ma fuila kaumulu na'a ne'e na ngwae fa'amanata ki ana kaida'i ne'e. Bore ma nia 'ato liu, osi'ana noa'a kamu 'iri sai 'ua ana fa'amanata'anga etaeta ki ba leka ma'i fa'asia fatalana God. Nia le'a fuana ta ngwae ke fa'amanata kamu ka olioli'a la'u ana ru ne'eri ki. Nia di'ia kaumulu bo'obo'o 'ua 'uana susu, osi'ana ne'e noa'a kamu kasi bolo 'ua fa'inia na 'anilana fanga ngasi ki.

13 Ana kaida'i ne'e ngwae nia ti'iti'i 'ua, na fanga nia 'ania ne'e na susu go'o, ma nia noa'a kasi sai 'ua ana na ru 'olo'olo ki.

14 Ma ana kaida'i ne'e ngwae ka doe na'a, nia fi'i saiana 'anilana fanga ngasi ki, ma ka sai na'a ana na tae ki ne'e le'a ma na tae ki ne'e ka ta'a.

* 5:10 Sa Melkisadek lisia Genesis 14:17-24.

6

¹ Ma nia totolia kuka sai na'a ana fa'amanata'anga talangwara'u 'una'eri ki, ma kulu ke sai nama ana falafala sa Christ ki ne'e kwate fito'onga kia ki ma ka ngasi. Fa'uta ne'e kulu ka oli, kulu ka fa'amanata la'u amu'a 'ani eta fa'amanata'anga ba sa Jesus ki? Kulu sai na'a ana ne'e kuke abula fa'asia ta'anga'a, ru ne'e saiana saungilaka fuana mae'a. Kulu ka sai na'a ana ne'e kuke fa'amamana ana God.

² Ma kulu ka sai na'a ana falafala ana siuabu'anga, ma falafala ana alulana lima'i ngwae ki fafona gwauka. Ma kulu ka sai na'a ana ne'e na ngwae mae ki kike ba'a tata'e fa'asi mae'a. Ma kulu ka sai logo ana ne'e God ke ba'a matalanga'inia ngwae ta'a ki, ma kike ba'a nonifii sulia kudi.

³ Ma di'ia God ala'ania kulu'a, kuke saiana falafala sa Christ ki ne'e totolia ngwae 'a'ana ki.

⁴ Na ngwae ne'e kira fa'amamana ki, si di'ia kira danga fa'iburi 'ani na fa'amamana'anga kira ki, 'afita'i liu fuada kira ka kakari alifa'i la'u 'iri kika fa'amamana. 'I na'o ma'i, ana kaida'i kira fa'amamana 'ua, kira tua 'i saena madakola'anga God, ma kira ka ngalia na kwate'a nia, ma kira ka ngalia ta'ifau na'a na Ano'i ru Abu ka tua fa'inida.

⁵ Ma kira ka sai logo ana na ru le'a ki sulia na fatalana God. Ma kira ka lisia logo na ngasingasi'anga ne'e God ke ba'a fa'ata'inia ana fa'i asoa ne'e ke dao ma'i ki.

⁶ Ma sui bore 'ana na ru ne'eri ki ka fuli fuada, kira abula fa'asia na fa'amamana'anga kira ana God. Ma nia 'afita'i fuana 'afilada ma kika

kakari abula la'u, osi'ana nia di'ia kira foto'ia la'u na Ngela God ana 'ai rara folo, ma kira ka sasi na ngwae ki kira ka lia ta'afia na'a nia'a.

⁷ Aia, na ngwae ki kira di'ia na'a o'ola ne'e uta to'ea ana kaida'i 'oro ki. Di'ia ta 'ai le'a ne'e ta ngwae fasia ma ka bulao 'i ne'eri, God ke ba'a fa'ale'a na o'ola ne'eri.

⁸ Ma di'ia ne'e 'ai to'oto'o ki nama na laua kwasi ki go'o 'ani ne'e bulao, na o'ola ne'eri tua 'o'o go'o 'ana, ma God ke ba'a kwatea kwa'ikwa'inga fuana o'ola ne'eri, ma ka du'afia.

⁹ Aia, kwaima kina 'ae, sui bore 'ana na ala'anga kaimili fuamu'a ka 'una'eri, kaimili sai go'o aimili ana na fa'amamana'anga kamu ki nia ngasingasi'a ma noa'a kasi mango, sulia kamu to'o na'a ana na ru le'a ki sulia na mauri'a faolu ne'e God nia kwatea na'a fuamu'a.

¹⁰ God nia ina'u ana 'olo'olo'anga. Nia noa'a kasi ba'a manata bura ana na rao'a le'a ne'e kamu sasi'i ki, ma nia noa'a kasi ba'a manata bura ana alafe'anga kamu ne'e kamu fa'ata'inia, ana kaida'i kamu 'afia na ngwae nia ki 'i na'o ma'i, ma ana kaida'i ne'e logo.

¹¹ Ma na liaimili na'a ne'e kamu'a ta'ifau go'o muke alafe fuana ngwae ki, leleka ka dao ana fa'i asoa 'isi, fasi 'iri muke ngalia na'a ru ki ta'ifau ne'e kamu kwaikwaimasi 'ani 'i langi.

¹² Ma noa'a kaimili 'iri oga ne'e muka tua noni 'aila'a. Bore ma, muke di'ia lala na ngwae ne'e kira fa'amamana ana God ma kira ka mabetau, ma 'una'eri kira ke ba'a ngalia ru ne'e God nia fata alanga'i 'ani ki.

Na fata alanga'inga God

13 Aia, muke manata basi sulia sa Abraham. Ana kaida'i God nia fata alanga'i fuana, nia fa'angasia na'a fata alanga'inga nia 'ani satana talana, sulia noa'a na'a ta ngwae la'lu ne'e doe ka liufia God fuana fa'angasilana ala'anga ne'eri.

14 Ma God ka fata 'uri,
 “Nia mamana liu, nai ba'a fa'ale'a 'oe, ma nai ba'a kwate na kwalafa 'oe kika 'oro.”☆

15 Ma sa Abraham nia mabetau, ma nia ka ngalia na'a ru ne'e God nia fata alanga'i 'ani ki.

16 Ma dilia ta ngwae bore 'ana ne'e fata alanga'i, nia ka fa'angasia 'ani satana ta ngwae ne'e 'inoto'a ka liufia. Ma 'una'eri ngwae ki ta'ifau, kika fa'amamana ana fata alanga'inga ne'e nia fa'angasia 'una'eri.

17 Aia, ma kaida'i God nia fata alanga'i 'ani fuana sa Abraham, nia oga na ngwae ne'e kike ba'a ngalia na ru ne'eri ki, kike sai le'a ana ne'e nia ke ba'a fa'a ali'afua eta fata 'anga nia fuada. Ma nia ne'e kwate nia ka fa'angasia na'a alanga'i 'anga ne'eri.

18 Na ro ru ki ne'e teo ma nia noa'a kasi rokisi na'a. Na etana ru ne'e, na fata alanga'inga God. Ma na ruana ru ne'e na fa'angasilana alanga'i 'anga nia 'ani satana. Ma osi'ana na ro ru ne'eri ki, kulu saiana God noa'a kasi 'oso.

Kulu tafi ka sui na'a 'uana God ne'e nia lia suli kia. Ma na fata alanga'inga God ka radua kia'a fasi 'iri kulu ka uu ngasi 'ani na kwaimasi'anga masia na ru le'a ki ne'e God fata alanga'i 'ani'a.

☆ 6:14 Jenesis 22:16, 17

¹⁹ Aia, na fito'onga kia ana God nia fa'angasia na maurilaka, di'ia ta gwalu'i fau ba nia fa'angasia ta faka doe fasi 'iri noa'a kasi leka matamata. Ma kulu ka fito'o ana sa Jesus ne'e nia ru'u ma'i saena “kula abu liu” saena Luma Abu God 'i langi.

²⁰ Sa Jesus ne'e na 'ingata'i fata abu ne'e tuatua kasi sui di'ia sa Melkisadek.✧ Ma nia ka ru'u 'i na'o akulu saena kula abu liu fuana 'afilakulu.

7

Sa Melkisadek nia na fata abu talinga'i ka liufia la'u na fata abu ana sa Lifae

¹ Ma sa Melkisadek nia'a na ngwae tatalafa'a fafia na fanoa 'i Salem, ma nia ne'e fata abu God ne'e 'inoto'a ka tasa. Ana ta'i kaida'i, sa Abraham fu'a fa'inia fai ngwae tatalafa'a ki, ma nia ka liufida. Ma kaida'i sa Abraham ka oli 'uana fanoa nia, nia ka toda sa Melkisadek sulia tala, ma sa Melkisadek ka fa'ale'a sa Abraham.

² Ma sa Abraham ka kwatea tangafula ana ru ki ne'e nia lau'i ana fu'anga.

Ma na fadalana satana sa Melkisadek ne'e “Na ngwae tatalafa'a ana 'olo'olo'a.” Ma nia'a ne'e tatalafa'a fafia na fanoa 'i Salem, ne'e fadalana “Na ngwae tatalafa'a ana aroaro'a.”

³ Ma noa'a kulu kasi sai go'o ana sa tai ne'e ma'a nia, ma 'i tai ne'e te'a nia, ma na kwalafa nia. Ma kulu kasi sai go'o ana ta ala'anga sulia na futalana nama na maelana. 'Una'eri ne'e sa Melkisadek nia di'ia go'o na Ngela God, osi'ana na rao'a nia ana fata abu'anga noa'a kasi sui.

✧ 6:20 Sam 110:4

⁴ Aia, muke manata basi sulia na 'inoto'alana sa Melkisadek, sulia na ko'o kia sa Abraham kwatea na'a tangafula ana ru ne'e nia lau'i ki fa'asi malimae nia ki.

⁵ Aia, ma na kwalafa ana sa Lifae ki ne'e kira rao ana fata abu'anga, na taki ki saea kira ka ngalia na'a tangafula ana to'oru'a ki fa'asia ngwaefuta kira na Jiu ki, sui bore 'ana kira ta'e logo ma'i fa'asia kwalafa sa Abraham.

⁶ Ma sa Melkisadek noa'a 'iri sakatafa ma'i fa'asia kwalafa sa Lifae. Bore ma nia ngalia go'o 'ana tangafula ana ru ki ne'e sa Abraham ngali'i ma'i, ma nia ka fa'ale'a sa Abraham. Sa Melkisadek sasi 'una'eri, sui bore 'ana sa Abraham ne'e God ka fata alanga'i fuana.

⁷ Ma kulu saiana, na ngwae ne'e kwatea fa'ale'anga fuana ta ngwae, nia 'inoto'a ka liufia na ngwae ne'e ngalia fa'ale'anga.

⁸ Ma na fata abu ki ne'e kira leka ma'i fa'asia kwalafa sa Lifae, kira ngalia na'a tangafulana ru ki ta'ifau, sui bore 'ana kira ke ba'a mae go'o 'ada. Bore ma sa Melkisadek nini'a, nia ngalia na'a tangafulana ru sa Abraham ki, ma kulu saiana na Kerekere'a Abu ba saea sa Melkisadek nia mauri 'ua.

⁹ Na kwalafa sa Lifae ki, kira saiana kika ngalia na'a tangafulalana ru ki ana kaida'i ne'e. Ma kulu totolia kuka saea ana kaida'i sa Abraham kwatea na'a tangafula ana na ru nia ki fuana sa Melkisadek, sa Lifae logo kwatea tangafulana ru ki fuana sa Melkisadek,

¹⁰ osi'ana sa Lifae futa na'a 'i buri ana kwalafa sa Abraham ne'e kwate tangafulana ru ki fuana sa Melkisadek.

¹¹ Aia, kulu saiana kaida'i God nia kwatea na'a taki ki fuada fuu'i ngwae Israel, nia ka filia fata abu ki ne'e kira leka ma'i fa'asia sa Lifae fasi 'iri kira ka 'inoto'a fafia na taki ne'eri ki. Ma di'ia nia talangwara'u fuana fata abu ne'eri ki kira ka kwate ma ngwae ki ka saga ana rao'a kira ki, God noa'a kasi kwatea go'o ma'i ta fata abu la'u ne'e di'ia sa Melkisadek. Ma na fata abu faolu ne'eri nia noa'a kasi usulia sa Aaron ne'e leka ma'i fa'asia kwalafa sa Lifae.

¹² Sulia ana kaida'i kira rokisia na fata abu ki, nia totolia logo kira ka rokisia na taki sa Moses ki ne'e kira dau fafi'i.

¹³ Ma na Aofia sa Jesus ne'e kira kerekere sulia, nia noa'a kasi saka ma'i fa'asia sa Lifae, ma ka noa'a na'a ta ngwae la'u ana kwalafa sa Jesus ne'e fata abu'a.

¹⁴ Sulia kulu saiana sa Jesus futa ma'i fa'asia kwalafa sa Juda. Ma sa Moses noa'a kasi fa'amanata 'ani fasi ne'e ta ngwae go'o ana kwalafa ne'eri ki ne'e kira ka fata abu'a.

Sa Jesus ne'e na fata abu logo di'ia sa Melkisadek

¹⁵ Aia, ma kulu saiana ru ne'eri ki madako liu, osi'ana ta'i fata abu matamata sakatafa la'u ma'i ne'e di'ia sa Melkisadek.

¹⁶ Ma na fata abu faolu ne'eri noa'a la'u ta fata abu osi'ana nia futa ana kwalafa fata abu ki. Nia'a na fata abu lala osi'ana na ngasingasi'anga ana mauri'a firi nia.

¹⁷ Sulia na Kerekere'a Abu ba saea,
 "Oe na fata abu ne'e 'oko tua firi na'a 'amu di'ia sa Melkisadek."✧

✧ 7:17 Sam 110:4

18 Kulu saiana ta'ifau na taki sulia fata abu'anga, God rokisia ta'ifau, osi'ana na taki ne'eri noa'a kasi 'afi kia, ma nia ka dalafa'a go'o 'ana.

19 Sulia na taki ne'eri, nia 'afita'i liu nia ka fa'asaga go'o ta ru. Ma ana kaida'i ne'e, God ka kwatea ta'ifau na'a fuaka na tala le'a la'u fasi 'iri kuka leka ma'i siana.

20 Na tala faolu ne'eri le'a ka tasa, sulia God fata alanga'i 'ato ana kaida'i nia alua sa Jesus ka fata abu'a. Ana kaida'i nia alua na'a kwalafa sa Lifae kira ka fata abu'a, noa'a nia kasi fata alanga'i 'ato 'una'eri.

21 Bore ma sa Jesus nini'a, God alua fata abu'anga nia 'ani fata alanga'inga fuana, sulia na Kerekere'a Abu ba saea,
 “God fata alanga'inga 'ato, ma nia noa'a kasi rokisia na'a manatana.
 ‘Oke ba'a fata abu'a sulia kudi.’ ”✧

22 Ma osi'ana na fata alanga'i 'ato God 'una'eri, kulu saiana na fau alanga'inga ne'e sa Jesus gwaunga'i fafia, nia le'a liufia na fau alanga'inga 'ua ana na taki.

23 Aia, ta'i ru la'u ne'e kwate ma kulu ka saiana na fau alanga'inga faolu ne'eri le'a ka tasa. Sulia 'i na'o ma'i, na fata abu ki ne'e 'ita ma'i fa'asia kwalafa sa Lifae kira 'oro, sulia kaida'i ta ngwae ada ka mae, nia talangwara'u go'o 'ana fuana rokisilana 'ani ta ngwae la'u.

24 Ma sa Jesus nini'a tuatua firi, ma na rao'a nia 'ani fata abu'anga ka tuatua firi.

²⁵ Osi'ana nia 'una'eri, ana kaida'i ki ta'ifau nia talangwara'u go'o 'ana fuana sa Jesus ka fa'amauria na ngwae ki ne'e leka ma'i siana God. Sulia sa Jesus maumauri firi, 'iri nia 'afida 'i maana God.

²⁶ Aia, sulia na ru ne'eri ki, sa Jesus ne'e na 'ingata'i fata abu ne'e kulu bo'obo'o 'uana, sulia nia abu liu, ma ka saga ta'ifau, ma ka noa'a ta ta'anga'a ana. God ka ngali nia fa'asia na ngwae ta'a ki, ma ka alu nia ka tua 'i langi.

²⁷ Nia noa'a kasi di'ia na 'ingata'i fata abu ba 'i na'o ki. Sulia na 'ingata'i fata abu ba kiri 'i na'o, kira saiana kika abula ta'a, sulia kira ngwae ki go'o 'ada. Nia ne'e sasia ma kira ka kwatea kwaisu'usi'anga ki sulia asoa ki fuana lafulana na abula ta'anga'a kira ki, sui mala kira ka kwatea kwaisu'usi'anga ki fuana lafulana na abula ta'anga'a na ngwae matamata ki. Ma sa Jesus nini'a, noa'a nia kasi sasi go'o 'una'eri, sulia nia kasi to'o ana ta ta'anga'a. Sa Jesus kwatea na'a maurilana fuana ta'i kwaisu'usi'anga nia ana ta'i kaida'i go'o, ma ka noa'a ta fo'osi la'u.

²⁸ Na taki fa'asia sa Moses, nia filia na'a ngwae ne'e noa'a kasi saga ta'ifau fasi 'iri kira ka fata abu'a. Bore ma ka tau na'a ma'i 'i buri 'ana na taki ne'eri ki, God ka fata alanga'i ma ka filia na'a Ngela nia. Ma God kwate ma sa Jesus na 'ingata'i fata abu ali'afu ma ka tuatua firi.

8

Sa Jesus ne'e 'ingata'i fata abu kia

¹ Aia, na fadalana ru ne'e kami fata sulia fuamu'a ki nia 'uri: Na 'ingata'i fata abu kia nia le'a ka tasa, ma nia tua ana kula 'inoto'a ka tasa 'i langi, sulia nia tua ana bali 'olo'olo ana God.

² Nia sasia na rao'a 'ingata'i fata abu 'i saena kula abu liu saena Babala Abu mamana 'i langi ne'e na Aofia saunga'inia, ma noa'a la'u ne'e ngwae ki saunga'inia.

³ God ka filia na'a 'ingata'i fata abu ki ta'ifau fasi 'iri kira ka kwatea na kwaisu'usi'anga fuana God. Nia ka 'una'eri logo na 'ingata'i fata abu kia sa Christ to'o ana ta'i ru ni kwaisu'usi'anga.

⁴ Di'ia sa Christ tua na'a saena fanoa 'i ano, nia kasi rao ana fata abu'anga, sulia kulu to'o na'a ana fata abu 'oro ki ne'e kira kwatea na'a ru ne'e na taki sa Moses ki saea.

⁵ Ma na kula abu ne'e kira rao 'i saena di'ia go'o 'ana na kula abu 'i langi, bore ma nia noa'a kasi di'ia liua ru mamana ne'e nia 'i langi. Sulia kaida'i sa Moses nia karangi saunga'inia na Babala Abu God, God ka saea fuana ka 'uri,

“'Oke saunga'i saga nama sulia ru ne'e nau ku fa'ata'inia fuamu 'i gwauna ua.”☆

⁶ Ma na rao'a sa Jesus ana fata abu'anga nia le'a ka liufia na fata abu ne'e 'i ano ki. Osi'ana nia ne'e kwatea ma fau alanga'i faolu God ke fuli mamana ne'e liufia fau alanga'inga 'ua. Na fau alanga'inga faolu ne'eri, nia talinga'i sulia nia 'i saena fata alanga'inga ngasingasi'a God.

☆ 8:5 Eksodas 25:40

7 Si dilia na fau alanga'inga 'ua nia rao le'a go'o 'ana, tama noa'a la'u ta fau alanga'i 'anga faolu 'i buri 'ana.

8 Bore ma God lisia na ngwae nia ki noa'a kasi ro'o sulia na fau alanga'inga 'ua, ma nia ka fata 'uri,

“Nau'a na Aofia, ma ana kaida'i ne'e nia 'ua ma'i, nai ba'a alua ta fau alanga'i faolu fuana fa'amaurilana fuu'i ngwae Israel.

9 Ma na fau alanga'i faolu ne'eri, noa'a kasi dilia go'o na fau alanga'i 'ua ne'e nau ku kwatea fuana ko'o bora kira ki, ana kaida'i nau ku tala'i kira ma'i fa'asia fanoa Ejipt.

Kira kasi ro'o go'o sulia fau alanga'i ne'eri.

Ma osi'ana ru ne'eri, nau ku fa'iburi 'ani kira.

10 Na fau alanga'i faolu ne'e nai ba'a sasi fauna fa'amaurilana fuu'i ngwae Israel ne'e nia 'uri:

Nai ba'a alua na'a taki nau ki saena manatada, ma nai ba'a keresia saena maurilada.

Ma nai ba'a God fuada, ma kira ke ba'a ngwae nau ki.

11 Ma noa'a kira kasi oga la'u ta ngwae 'iri ke fa'amanata kira suli nau.

Sulia ana asoa ne'eri, ngwae ki ta'ifau, na ngwae 'inoto'a ki ma na ngwae ti'iti'i ki, kira ke ba'a saiaku.

12 Ma nai ba'a rufuanata ana abula ta'anga'a kira ki, ma nai manata bura 'ani na rora'a kira ki.”☆

☆ 8:12 Jeremaea 31:31-34

¹³ Aia, sulia God fata sulia na fau alanga'inga faolu ne'eri, nia fa'ata'inia na fau alanga'i 'anga 'i na'o nia 'ua na'a. Ma kulu ka saiana di'ia ta ru ne'e 'ua na'a, 'irai ma nia ke ba'a mu tatari, ma nia ka no'ana na'a.

9

Na fo'onga'a 'i ano ma 'i langi

¹ Aia, saena fau alanga'i 'ua, God ka kwatea taki ki fuana fo'onga'a, ma nia ka fa'amanata logo sulia na Babala Abu ne'e 'i ano.

² Kira saunga'inia na'a Babala Abu ne'eri 'ani 'aba ifi, ma nia to'o ana ro ma'e luma ki. Na etana ma'e luma kira saea 'ani "kula abu." Ma kira ka alua fa'i unu 'i ne'eri, fa'inia na tatafe, ma na beret 'uana kwatelana fuana God ka teo 'i fafona.

³ Ma kira ka daura'inia logo na 'aba ifi 'i safitana na ro ma'e luma ne'eri ki. Aia, ma na ruana ma'e luma kira saea 'ani "kula abu liu."

⁴ Ma saena ma'e luma ne'eri, kira alua na'a fu'ani kwaisu'usi ne'e kira saunga'inia 'ani gol. Ma fu'ani kwaisu'usi ne'eri kira du'afia na 'ai moko le'a fafona. Ne'eri logo kira alua ta'i fa'i kisi doe ne'e kira daua fafia 'ani gol. Na fa'i kisi doe ne'eri nia fa'ata'inia 'ani fau alanga'inga God. Ma 'i saena fa'i kisi doe ne'eri ta'i titiu kira saunga'inia 'ani gol, ma 'i saena kira ka alua na fanga ne'e kira saea 'ani "mana." Ma 'i saena fa'i kisi doe ne'eri logo, kira ka alua na fa'i kuba sa Aaron ne'e bulao, ma na ro reba fau ki ne'e God keresia na fau alanga'inga ani.

⁵ Aia, ma na fa'i kisi doe ne'eri kira alua ro nunu'i 'ainsel ki 'i fafona. Ma na 'ainsel ne'eri

ki kira to'o ana 'aba'aba ru ki ne'e fa'ata'inia God tua 'i ne'eri. Na 'aba'aba ru ne'eri ki 'ifi 'i fafona na kula ne'e God lafua na'a ta'anga'a na ngwae ki. Bore ma noa'a naisi fa'amanata daranini le'a go'o sulia na ru ne'eri ki ana kaida'i ne'e.

⁶ Ma ana kaida'i kira sasi aka'u ana ru 'una'eri ki ta'ifau, na fata abu ki kira ka ru'u saena etana ma'e luma ana asoa ki ta'ifau fuana sasilana na rao'a kira ki.

⁷ Aia, na ruana ma'e luma ne'e kira saea 'ani "kula abu liu," ta'i ngwae go'o ne'e ka ru'u ma nia'a na 'ingata'i fata abu, ma nia ka ru'u 'i ne'eri ana ta'i kaida'i go'o saena ta'i fa'i ngali. Ma kaida'i nia ru'u 'i saena, nia ka ngalia na 'abu fuana fo'osi'anga 'ani fuana na lafulana ta'anga'a nia ki, ma na ta'anga'a na ngwae ki logo ne'e kira sasi'i ana kaida'i kira kina 'ua.

⁸ Aia, 'ani ru ne'eri ki, na Ano'i ru Abu ka fa'amanata kia ne'e noa'a kulu kasi ru'u 'ua 'i saena na "kula abu liu," ana kaida'i na Babala Abu tua 'ua.

⁹ Ma ru ne'eri ka fa'amanata kulu 'ani ta'i ru ana kaida'i ne'e. Nia fa'amanata kulu 'ani na kwatelana na kwate'a ki fa'inia na kwaisu'usi'anga ki noa'a kasi fa'asikasika manatada ngwae ki.

¹⁰ Osi'ana taki ne'eri ki fata go'o sulia fanga, ma kwa'unga, ma na fa'asikasikalana noni. Ma na taki ne'eri ki leka go'o sulia bali ana noni, ma ni'i ka talinga'i go'o 'ana leleka ka dao ana kaida'i God ka rokisia 'ani ta ru faolu.

¹¹ Ma ana kaida'i ne'e sa Jesus Christ ka dao na'a ma'i fuana sasilana na rao'a na 'ingata'i fata abu ana tala faolu ne'e le'a ka liufia tala

'ua. Na Babala Abu ne'e nia ka rao 'i saena nia 'i langi, nia le'a ka tasa ma ka doe liufia na Babala Abu 'i ano. Noa'a ta ngwae kasi saunga'inia na Babala Abu ne'eri, ma na Babala Abu ne'eri noa'a kasi tua saena magalia ne'e.

¹² Ma sa Jesus Christ ka ru'u ana ta'i kaida'i go'o 'i saena "kula abu liu" ne'e tua ma'i 'i langi, ma noa'a nia kasi ru'u la'u. Ma ana kaida'i nia ka ru'u, nia kasi ngalia ma'i na 'abuna nanigot ki fa'inia buluka fuana na kwaisu'usi'anga. Bore ma nia ka ru'u lala fasi 'iri nia ka kwatea na 'abuna talana fuana kwaisu'usi'anga, ma 'una'eri nia ka sasia ka talangwara'u fuaka fuana tua'a 'ani mauri'a firi.

¹³ Sulia na ru ne'e na taki ki fa'amanata 'ani, di'ia ta ngwae bore 'ana noa'a kasi sikasika 'i maana God, na fata abu ka fa'asikasika nia 'ani namulilana ana 'abuna nanigot, ma buluka, ma na fu'a fu'ana kala buluka.

¹⁴ Aia, ma di'ia nia talangwara'u go'o 'ana fuana ta ngwae ka fa'asikasika go'o 'ana 'ani 'abuna buluka fa'inia nanigot ki, 'una'eri nia ka tasa liu mo di'ia nia sikasika 'ani 'abuna sa Jesus Christ. Ma 'ani na kwai'afilana Anoli ru Abu tuatua firi, sa Jesus Christ ka fo'osi 'ani nonina talana fuana God, ma nia noa'a kasi to'o go'o ana ta rora'a. Ma sulia na 'abuna, nia fa'asikasika maurilaka ta'ifau, fasi 'iri kulu ka rao fuana God ne'e mauri mamana. Ma noa'a kulu kasi fulia la'u ti ru ne'e ka tala'i kia 'uana mae'a.

Na 'abu fa'ata'inia ne'e God alafafia na fata alanga'inga nia

15 Ma osi'ana nia 'una'eri, sa Jesus Christ na'la ne'e ngwae gwaunga'i na'la fasia fau alanga'inga faolu, fasi 'iri na ngwae ne'e God saeda, kike ba'la ngalia na mauri'la firi ne'e God fata alanga'i 'ania. Nia talangwara'u go'lo 'ana fuana God ka sasi 'una'eri, osi'ana na maelana sa Jesus Christ. Ma sulia na maelana sa Jesus Christ, God ka lafua na'la ta'anga'la ngwae ne'e kira sasi'i ana kaida'i na fau alanga'inga 'ua nia gwaunga'i 'ua fafida.

16 Aia, muke manata basi sulia na ngwae ne'e tua ma ka keresia ta'i 'aba ru ne'e fa'ata'inia di'ia nia ke mae, sa tai ne'e ke ba'la ngalia na to'oru'la nia ki. Ana kaida'i na ngwae ba keresia 'aba ru ne'eri nia mae, nia talinga'i fuana ta ngwae la'u ka fa'ata'i mamana ana ne'e nia mae, sui mala na ngwae ne'e nia ka fata sulia 'i saena 'aba ru ne'eri ka fi'i ngalia na'la to'oru'la ne'eri ki.

17 Ma di'ia ngwae ba keresia 'aba ru ne'eri ka mauri 'ua, na ru ba nia keresia ki nia 'afita'i ka fuli. Ma di'ia nia ka mae mala, na ru ne'e nia keresia ki ka fi'i fuli.

18 Nia ne'e na fau alanga'i 'anga etaeta ba God dao mamana kaida'i kira namulia ana 'abu.

19 'Una'eri, sa Moses ka fa'amanata 'ani ngwae 'i na'lo ki sulia ru ki ta'ifau ne'e taki totonga'i kira ka sasi'i, sui nia ka ngalia 'abu fa'asia na buluka ki fa'inia na nanigot ki, ma ka dola 'ani kafo. Sui nia ka loloma'inia na ifuna sipsip ne'e kira fa'ameoa ma na rarana 'ai ne'e kira saea 'ani "hisop." Ma nia ka namulia na buka ne'e kira keresia 'ani taki ne'eri ki, ma ka namulia logo 'ani na ngwae ki.

20 Ma sa Moses ka fata 'uri, "Na 'abu ne'eri,

nia fa'ata'i mamana ana fau alanga'i 'anga ne'e God ba'e kamu 'uana 'iri muke ro'osulia."

²¹ Nia ka 'una'eri logo sa Moses ka namulia na'a Babala Abu ne'e kira saunga'inia 'ani 'aba ifi, ma ka namulia logo na ru ki ta'ifau 'i saena fuana na fo'osilana God.

²² Ma ka 'una'eri logo, na taki ki ka saea ne'e nia teo fuana fa'asikasikalana na ru 'oro ki 'ani 'abu. Ma 'una'eri logo, di'ia noa'a kira kasi saungia ta ru mauri ma 'abuna ka afe, nia 'afita'i God ka rufuanata ana na ta'anga'a ta ngwae.

Kwaisu'usi'anga sa Jesus Christ ne'e lafua ta'anga'a ki

²³ Ma na ru fuana fo'osilana God 'i ano ki, kira di'ia go'o 'ana nununa ana ru mamana ki ma'i 'i langi, nia ne'e ngwae kira ka fa'asikasikada 'ani 'abu 'una'eri. Bore ma na ru mamana ki ma'i 'i langi oga na kwaisu'usi'anga ne'e le'a ka tasa.

²⁴ Sulia ana kaida'i sa Jesus Christ kwatea na'a kwaisu'usi'anga nia fuana God, nia kasi ru'u ma'i saena Babala Abu 'i ano ne'e ngwae ki kira saunga'inia ka di'ia go'o 'ana na nununa Babala Abu mamana 'i langi. Nia leka 'i langi, ma 'i ne'eri nia ka tua fa'inia God fuana 'afilaka.

²⁵ Ma sulia fa'i ngali ki ta'ifau, na 'ingata'i fata abu ngwae Jiu ki, nia ka ru'u saena "kula abu liu" ana Luma Abu God ne'e 'i ano, ana ta'i kaida'i saena ta'i fa'i ngali 'uana kwatelana kwaisu'usi'anga 'ani 'abuna ru mauri 'ae'aela ki. Bore ma sa Jesus Christ nia noa'a kasi ru'u ana kaida'i 'oro ki fuana kwatelana na kwaisu'usi'anga 'ani nia'a talana.

²⁶ Sulia di'ia nia 'una'eri, 'ita ma'li ana etangilana saunga'ilana na magalia, nia ka nonifi funifara'a ana kaida'i 'oro ki. Bore ma ana kaida'i 'isi ne'e ki, nia ka leka ma'li ana ta'i kaida'i go'o fasi 'iri nia ka lafua ta'anga'a ki 'ani na kwatelana kwaisu'usi'anga ana nonina talana. Ma noa'a nia kasi sasi na'a 'una'eri la'u.

²⁷ Aia, ma na ngwae saena magalia ne'e ki, kira mae ana ta'i fa'i kaida'i go'o, sui mala God ke ba'a matalanga'inida.

²⁸ Ma 'una'eri logo, sa Jesus Christ ka mae ana ta'i kaida'i go'o fuana kwaisu'usi'anga fuana lafulana na ta'anga'a na ngwae 'oro ki. Ma nia ke ba'a oli la'u ma'li 'i ano, noa'a la'u fuana lafulana ta'anga'a ngwae ki, bore ma nia ke ba'a oli fuana fa'amaurilana na ngwae ne'e kira kwaimasi ana ki.

10

¹ Na taki ne'e sa Moses kwate'e ki, na nununa go'o 'ana ru mamana ne'e le'a ka tasa ne'e sa Jesus sasi'i fuaka ki. Na taki ki saea kira 'idufali kwatea na kwaisu'usi'anga ki ana fa'i ngali ki ta'ifau. Ma kulu ka saiana na taki ne'eri ki, kira 'afita'i go'o ka fa'asaga na ngwae ne'e kira fo'osia God ki.

² Di'ia na kwaisu'usi'anga ne'eri kwate ma sa tai fa'ida ne'e kira fo'o ma kika sikasika na'a, noa'a kira kasi bolo fuana kwatelana la'u ta kwaisu'usi'anga, osi'ana kira saiana God ke ba'a rufuanata na'a ta'anga'a kira ki ta'ifau, ma noa'a kira kasi kwaimanatai la'u.

³ Bore ma sulia fa'i ngali ki ta'ifau, na kwaisu'usi'anga kira ki fa'amanata oli ada ana ta'anga'a kira ki.

⁴ Sulia nia 'afita'i go'o fuana 'abuna buluka ki fa'inia na nanigot ki ka lafua na'a ta'anga'a kia ki.

⁵ Nia ne'e ana kaida'i sa Jesus Christ karangi ka leka na'a ma'i saena magalia, nia fata fuana God ka 'uri,

“Noa'a la'u kwaisu'usi'anga ana ru mauri 'ae'aela ki ne'e 'oko oga, bore ma 'oko kwatea na noni fuaku.

⁶ Sulia noa'a 'oe kosi saele'a go'o fa'inia na kwaisu'usi'anga 'ani na ru mauri 'ae'aela ki ne'e kira do'ofia ma na 'abuna ru 'ae'aela ki fuana na lafulana ta'anga'a ki.

⁷ Sui, nau ku saea, 'God 'ae, nau ku dao na'a fasi 'iri nau ku sasi sulia tae ki ne'e 'oko oga, di'ia kira kerekere na'a suli nau 'i saena Kerekere'a Abu.' ”☆

⁸ Aia, sa Jesus ka saea ne'e God noa'a kasi oga go'o na kwate'a ki ma na kwaisu'usi'anga ne'e kira do'ofia ma na 'abuna ru mauri 'ae'aela ki fuana na lafulana ta'anga'a ki. Ma noa'a nia kasi saele'a sulia na ru ne'eri ki. Ma nia ka fata 'una'eri, sui bore 'ana na taki sa Moses ki kira fata sulia kwaisu'usi'anga ne'eri ki.

⁹ Ma nia ka fata la'u 'uri fuana God, “Nau ku dao na'a fasi 'iri nau ku sasi sulia tae ki ne'e 'oko oga.” Ma sulia na ala'anga ne'eri, kulu saiana God ka lafua na'a kwaisu'usi'anga ana na taki,

☆ **10:7** Sam 40:6-8

ma ka rokiſia na'a 'ani na kwaiſu'usi'anga 'ani sa Jeſus Chriſt.

¹⁰ Ma ſulia ſa Jeſus Chriſt nia ſaſi ſulia na'a kwaiogai 'anga God, ma God ka lafua na'a ta'anga'a kia ki, ma ka fa'asikasika kulu na'a. Nia 'una'eri, ſulia kwaiſu'usi'anga ſa Jeſus Chriſt 'ani nonina talana ana ta'i kaida'i go'o, ma ka noa'a la'u ta fo'osi 'ani nonina ana ruana kaida'i.

¹¹ Ma na fata abu Jiu ki kira 'idufa'i ru'u 'i ſaena Luma Abu ſulia aſoa ki, ma kira ka ſaſia na rao'a kira 'ani kwaiſu'usi'anga ana kaida'i 'oro ki. Bore ma na kwaiſu'usi'anga ne'eri ki, noa'a kira kaſi bolo fuana lafulana na ta'anga'a ngwae ki.

¹² Ma ſa Jeſus Chriſt ne'e, nia kwatea kwaiſu'usi'anga nia ana ta'i kaida'i go'o fuana lafulana na ta'anga'a ki. Ma nia kaſi oga ke kwatea la'u ta kwaiſu'usi'anga ana ta kaida'i matamata. Ma ana kaida'i nia ka kwatea na'a kwaiſu'usi'anga nia ka ſui, nia ka tua 'i bali 'olo'olo ana God, ſulia na rao'a nia fuana na kwaiſu'usi'anga ka ſui na'a.

¹³ Ma ſa Jeſus Chriſt ke tua go'o 'ana 'i ne'eri, ma nia ka kwaimaſi ana kaida'i ne'e God ke ba'a fu'a ka liufia na malimae nia ki.

¹⁴ Aia, ſulia ta'i kwaiſu'usi'anga ne'eri, nia ka lafua na'a ta'anga'a kia ki, ma nia kwate ma kulu ka ſaga tua tua firi.

¹⁵ Ma na Ano'i ru Abu nia fata la'u ſulia na ru ne'eri ki ka 'uri,

¹⁶ “Nau'a na Aofia, ma ſaena aſoa ne'e ke ba'a dao ma'i, nai ba'a alua ta fau alanga'inga faolu fuada fuana fa'amaurilada 'uri:

Nai ba'a alua na taki nau ki 'i saena manatada,
ma nai ba'a keresia saena maurilada."✧

17 Ma na Ano'i ru Abu ka fata la'u 'uri,
"Na rora'a kira ki ma na abula ta'anga'a kira ki,
nai ba'a rufuanata ani, ma noa'a nau kusi
manata la'u to'o ani."✧

18 Aia, kaida'i God ka rufuanata na'a ana
ta'anga'a, noa'a kasi bolo fuana na kwatelana
la'u ta kwaisu'usi'anga fuana lafulana ta'anga'a
ki.

Kuke dau ngasi ana fito'onga kulu ana God

19 Ngwaefuta nau kina, sulia na maelana sa
Jesus, kulu saiana kuke leka nonira'a fuana
ru'unga'a saena "kula abu liu."

20 Sulia sa Jesus nia saunga'inia na tala faolu
fuaka fuana leka'a ma'i siana God, fasi 'iri kuke
mauri firi fa'inia. Nia sasi 'una'eri 'ania na
kwaisu'usi'anga 'ani nonina.

21 Kulu to'o na'a ana ta'i 'ingata'i fata abu le'a
liu ne'e gwaunga'i fafia ngwae God ki.

22 Ma sulia ru ne'eri ki, kuke dao siana
God fa'inia na fo'onga'a ne'e mamana, ma
na fa'amamana'anga ne'e ngasi, ma na man-
ata'anga ne'e faolu, sulia kulu saiana God
fa'asikasika kia na'a sulia sa Jesus. Ma
kuke siuabu logo fuana fa'ata'ilana God ne'e
fa'asikasika kulu na'a.

23 Kulu saea fuana ngwae ki ne'e kulu manata
kwaimasi ana God. Ma kuke dau ngasi ana
fito'onga 'uana na ru ba God nia fata alanga'i

'ani fuaka ki, sulia kulu saiana nia ke ba'a fa'amamana na fatalana.

²⁴ Ma kulu ke manata sulia na kwaiogai 'anga kia kwailiu, fasi 'iri kuke kwai'afi aka kwailiu, ma kuke fa'ata'inia na alafe'anga fuaka kwailiu 'ani ru le'a ne'e kulu sasi'i ki.

²⁵ Aia, ma noa'a kulu kasi tua fa'asia na fiku'a fa'inia fo'osilana God, di'ia ti ngwae ne'e kira sasia. Bore ma kuke fiku fasi 'iri kuke radu kulu kwailiu, sulia kulu saiana na asoa ana olilana ma'i na Aofia sa Jesus nia karangi na'a.

²⁶ Di'ia kulu saiana ka sui na'a na fa'amanata'anga mamana ki, ma di'ia kulu ina'u go'o 'akulu ana sasilana ru ta'a ki, tama noa'a ta kwaisu'usi'anga kasi bolo go'o fa'inia lafulana rora'a kia ki.

²⁷ Ma di'ia ta ngwae sasi 'una'eri, nia ka ma'u sulia nia masia na'a na matalanga'inga doe, ma na mafula 'ako'ako ne'e God ke ba'a fa'alia 'ani sa tai fa'ida ne'e kira tata'e saulia nia'a.

²⁸ Ma ana kaida'i ba sui, sa tai ne'e ka aburongo go'o 'ana ana na taki sa Moses ki, ma di'ia ta uulu ngwae nama ta ro ngwae ka fata fa'amamana ne'e ngwae ne'eri rora, noa'a kira kasi manataia, kika saungia go'o.

²⁹ Ma di'ia ka 'una'eri fuana taki sa Moses ki, na kwa'ikwa'inga ne'e doe ka tasa fuana sa tai ne'e 'aila 'ania na Ngela God 'i ta'ena. Sulia na abulalana na ngwae 'una'eri nia fa'ata'inia ne'e nia fia fasi na maelana sa Jesus Christ noa'a kasi 'inoto'a go'o, ma nia fia fasi na fau alanga'i faolu ne'e totolia ka fa'asikasika nia, noa'a kasi 'inoto'a logo. Aia, na ngwae 'una'eri nia fata fa'alia na Ano'i ru Abu ne'e kwai'ofe ana nia'a.

³⁰ Sulia kulu saiana God ba fata 'uri, “Nai ba'a du'u, nau na'a ne'e nai kwatea matalanga'inga fuana ngwae ki, osi'ana na abula ta'anga'a kira ki.” Ma na Kerekere'a Abu ka fata la'u 'uri, “Na Aofia ke ba'a matalanga'inia na ngwae nia ki.”

³¹ Si di'ia na God mauri nia dau fafia ta ngwae fuana matalanga'ilana, na ngwae ne'eri ke ba'a ma'u liu.

³² Ma muke manata to'ona kaida'i 'ato 'oro ba kamu ru'u 'i saena ki, kaida'i kamu eta to'o ana madakola'anga sa Christ.

³³ Kira fa'afii kamu, ma kira ka fata siara'i kamu maana ngwae 'oro ki. Ma ana ti kaida'i, kamu ka ma'udi fuana 'ado'a fa'inia na ngwae kwaima kamu ki ne'e ti ngwae kira fa'afii kira 'una'eri.

³⁴ Aia, ma ana kaida'i kira alu ngwae fa'amamana ki saena luma ni lokafo, muka manataida, ma muka 'afida. Ma muka saele'a go'o amu'a ana kaida'i ngwae ki kira laua na to'oru'a kamu ki ta'ifau, sulia kamu saiana muka to'o la'u ana to'oru'a le'a ka tasa ki ne'e nia tuatua firi 'i langi.

³⁵ Du'ungana 'una'eri, noa'a kamu kasi ma'u. Si di'ia muke fa'amamana ngangata ana God, muke ba'a ngalia na kwaiara'a nia fuamu'a ne'e le'a ka tasa.

³⁶ Muke to'o ana mabetau'a, fasi 'iri muke sasi sulia kwaiogai 'anga God, ma muke ngalia na'a ru ne'e nia fata alanga'inia fuamu'a ki.

³⁷ Osi'ana na Kerekere'a Abu ba fata 'uri,
“Karangi nia ke ba'a leka ma'i, ma nia noa'a kasi tau na'a.

38 Ma na ngwae saga nau ki, kike ba'a fa'amamana ma kike mauri.

Bore ma di'ia sa tai bore ada ne'e oli fa'i buri sulia kira ma'u, noa'a nau kusi saele'a go'o fa'inida."☆

39 Bore ma kulu noa'a kasi di'ia na ngwae ne'e kira ngalia kwa'ikwa'inga sulia kira leka tau 'una'eri. Kulu fa'amamana ana God, ma nia ka fa'amauri kia.

11

Kulu fito'o ana God ke fulia fata alanga'inga nia

¹ Di'ia kulu fito'o ana God, kulu saiana kuke ba'a ngalia ru le'a ki ne'e kulu kwaimasi ana fa'asia nia'a, sui bore 'ana kulu noa'a kasi lisida 'ua.

² Aia, ma na ngwae 'ua ki 'i na'o ma'i, God alafafida sulia na fito'onga kira ana nia'a.

³ Sulia na fito'onga kulu ki, kulu saiana God nia saunga'inia na ru ki ta'ifau 'ani fata to-tonga'inga nia. Na ru ki ta'ifau ne'e kulu lisia, kira 'ita ma'i fa'asia na ru ne'e noa'a kulu kasi lisi'i ki.

⁴ Sa Abel ba fito'o ana God, ma nia ka kwatea na kwaisu'usi'anga nia fuana God ne'e le'a ka liufia na kwaisu'usi'anga ne'e sa Kein kwatea. Ma sulia na fito'onga sa Abel, God ka saea nia 'olo'olo, sulia God alafafia na kwate'a nia ki. Osi'ana sa Abel fito'o ana God, na ru ne'e nia sasi'i ka fa'amanata kia 'ua, sui bore 'ana nia ka mae na'a.

☆ **10:38** Habakuk 2:3-4

⁵ Ma sa Enok ka fito'o ana God, ma noa'a nia kasi mae, sulia God ngalia 'uana 'i langi, ma noa'a ta ngwae 'i ano kasi lisia la'u sa Enok. Ma na Kerekere'a Abu ka saea God saele'a liu sulia sa Enok, ma God fi'i ngalia 'uana 'i langi.

⁶ Di'ia ta ngwae noa'a kasi fito'o ana God, noa'a liu God ka saele'a fafia. Sulia sa tai ne'e leka ma'i siana God, nia ka fito'o nama ne'e God tua ma ka fa'ale'a na ngwae ne'e kira leka ma'i siana ki.

⁷ Ma sa Noa fito'o ana God, ma nia ka ro'osulia na fata totonga'inga God ki fuana sulia na igoigo ne'e ke ba'a dao ma'i. Nia ka fa'amamana, sui bore 'ana nia kasi lisia 'ua na igoigo ne'eri. Nia ka ro'osulia God, ma ka saunga'inia ta'i faka doe. Ma kaida'i ne'e kafo doe ka fungu ma'i, nia fa'inia na ngwae nia ki kira ka mauri. Ma kaida'i nia sasi 'una'eri, nia ka fa'ata'inia ne'e ngwae matamata ki kira ta'a ma kika totolia ngalilana na kwa'ikwa'inga God. Ma God ka saea sa Noa nia 'olo'olo sulia na fito'onga nia.

⁸ Ma sa Abraham fito'o ana God, ma nia ka ro'osulia na fatalana. God ba'ea nia ka leka fa'asia ma'e fanoa nia 'uana ta aba'i kula matamata la'u ana kula ne'e God fata alanga'i 'ani fasi 'iri ka kwatea fuana. Nia ne'e sa Abraham ka fa'asia fanoa nia, sui bore 'ana noa'a nia kasi sai 'ua ana 'i fa'i ne'e nia leka 'uana.

⁹ Ma kaida'i nia ka dao ana aba'i kula ne'e God fata alanga'i 'ani, nia ka tua di'ia na ngwae kwaita ana aba'i kula ne'eri, ma nia ka tua go'o 'ana saena babala. Nia ka 'una'eri logo ana ngela nia sa Aesak, ma ko'o nia sa Jakob. Kera

sai logo ana na fata alanga'inga ne'e God saea fuana sa Abraham nia teo logo fuadaro'o.

¹⁰ Sa Abraham tua 'una'eri, osi'ana nia kwaimasi ana fanoa le'a ne'e God saunga'inia 'i langi ne'e teoteo firi ma noa'a kasi sui.

¹¹ Ma sulia na fito'onga, sa Abraham bolo fa'inia nia ka to'o ana ngela, sui bore 'ana nia ka ngwaro, ma na 'afe nia 'i Sera ka 'abara'a logo. Ma kera ka to'o ana ngela, sulia kera fito'o ana God ke ba'a fa'amamana na fata alanga'inga nia.

¹² Bore 'ana sa Abraham ka ngwaro ma leleka karangi ka mae, kera to'o ana kwalafa 'oro liu ki. Kira 'oro ka di'ia na bulubulu ki saena mamanga, ma na one 'i ninimani asi ne'e noa'a kasi totolia to'oma'ilana.

¹³ Aia, na ngwae ne'eri ki kira fito'o ana God, ma kira ka eta mae sui mala kira ka fi'ingalia ru ki ta'ifau ne'e God nia fata alanga'i 'ani fuada. Ma kira ka manata sulia na ru ne'e God nia fata alanga'i 'ania ki, ma kira ka saiana kike ba'a ngalia ana kaida'i matamata. Ma kira ka saea logo na fanoa ne'e kira to'o ana, noa'a la'u na fanoa kira, sulia na fanoa mamana kira ne'e nia ma'i 'i langi.

¹⁴ Aia, ma na ngwae ne'e kira fata 'una'eri ki, kira fa'ata'inia ne'e kira kwaimasi ana na fanoa mamana kira.

¹⁵ Ma sa Abraham ma na ngwae ne'eri ki logo noa'a kasi manata na'a 'uana na fanoa kira ba kira leka fa'asia. Si di'ia nia 'una'eri, nia bolo go'o 'ana fuada 'uana oli'a 'i ne'eri.

¹⁶ Bore ma, kira ka lulu 'uana na fanoa le'a liufia na fanoa ba kira fa'asia, sulia kira kwaimasi 'uana na fanoa kira 'i langi. Sulia na

ru ne'eri, God ka saele'a ana kaida'i kira saea nia'a 'ani God kira, sulia nia sasi aka'u ta'ifau na'a ana fanoa ni tua'a boborida ma'i 'i langi.

17-18 Kulu saiana God nia fata alanga'i fuana sa Abraham, sulia na ngela nia sa Aesak ne'e na kwalafa nia ke ba'a 'oro liu. Ma ana kaida'i God ka ilito'ona na fito'onga sa Abraham, nia ka saea fuana ka saungia sa Aesak fuana kwaisu'usi'anga. Ma na fito'onga sa Abraham ka ngasingasi'a fafona na fata alanga'inga God fuana, ma nia ka sasi aka'u fuana saungilana ngela muta'i nia sa Aesak 'iri nia ka kwaisu'usi'ania.

19 Sa Abraham sasi 'una'eri osi'ana nia fia fasi di'ia sa Aesak ka mae, God saiana ka ta'e nia fa'asia mae'a. Ma ka 'una'eri nia di'ia God ta'ea sa Aesak fa'asia mae'a mamana.

20 Sa Aesak logo, sulia na fito'onga nia ana God, nia ka fa'ale'a na ro ngela nia ki sa Jakob fa'inia sa Esau, ma ka fa'arongo 'ani tae ne'e ke ba'a dao ma'i fuadaro'o.

21 Ma sa Jakob logo, sulia na fito'onga nia, nia ka fa'ale'a na ngela ngwane sa Josef ki ana kaida'i sa Jakob tua na'a fuana maelana. Ma nia ka uu oro oro sulia fa'i kuba nia, ma ka fo'osia God.

22 Ma sa Josef logo, sulia na fito'onga nia, ana kaida'i nia tua na'a masia na maelana, nia fata ka saea fuu'i ngwae Israel kira ke ba'a leka fa'asia fanoa 'i Ejipt. Ma nia ka ba'eda logo ana kaida'i ne'eri, kaida'i kira ka leka, kira ka ngalia logo na sulina fa'inida.

23 Aia, na ma'a sa Moses logo fa'inia te'a nia, kera fito'o ana God. Sui bore 'ana na ngwae

tatalafa'a 'i Ejipt ka fata totonga'i kike saungida kala ngela ngwane Jiu ki ta'ifau, kera kasi ma'u go'o. Ma kaida'i sa Moses futa ana, kera ka sofonga'inia sulia uulu madamo ki, fasi 'iri kira kasi saungia, sulia na ngela ne'eri lisilana le'a liu.

²⁴ Ma sa Moses ka fito'o ana God logo. Ma kaida'i nia doe ma'i, nia 'aila 'ani ne'e kira saea nia'a 'ania na ngela kini sari'i sa Fero ne'e saea.

²⁵ Ma sa Moses ka oga nonifii 'anga fa'inia na ngwae God ki, fa'asia na tua'a saele'a 'ani ta'anga'a ne'e noa'a kasi tau go'o.

²⁶ Ma nia ka manata fasi nia le'a fuana fa'akaisilana osi'ana na fito'onga nia ana na Christ ne'e God ke ba'a kwatea ma'i. Ma noa'a nia kasi manata sulia na to'oru'a doe ne'e nia ngalia 'i Ejipt. Sulia nia masia na'a ru le'a ki ne'e God ke ba'a kwatea fuana ana kaida'i nia 'ua ma'i.

²⁷ Ma sulia na fito'onga sa Moses, nia ka leka fa'asia 'i Ejipt. Ma noa'a nia kasi ma'u go'o 'ani saeta'anga na ngwae tatalafa'a 'i Ejipt. Nia di'ia sa Moses lisia God ne'e noa'a ta ngwae kasi saiana lisilana. 'Una'eri, sa Moses nia ka leka nama.

²⁸ Ma sulia na fito'onga sa Moses, nia ka saea fuana fuu'i ngwae Israel kira leka sulia na fafanga'a ana Daofa'i Liu'a, ma kira ka namulia na sina maa ana luma kira ki 'ani 'abuna kala sipsip, fasi 'iri na 'ainsel ne'e God kwatea ma'i noa'a kasi saungia na fa'ina'ona'o ngela ngwane kira ki, ma ka daofa'i liu fa'asia na luma kira ki.

²⁹ Ma sulia na fito'onga fuu'i ngwae Israel, nia

kwate ma kira ka totolia to'lo folo 'anga ana Asi Meo. Sulia God kulaa na kafo 'iri kika leka di'ia kira fali fafona ano langalanga. Ma ana kaida'i ne'e ngwae 'i Ejipt ki kira lalida kwau, kira ka kwa'u kika ka mae ta'ifau, sulia God sasia na asi doe ne'e ka fungu la'u ma'i fafida.

³⁰ Aia, fuu'i ngwae Israel fito'lo ana God. Ma ana kaida'i kira dao ana fanoa 'i Jeriko, kira ka liu kalia na fa'i labu ne'eri sulia fiu asoa ki, sui God ka ofota na'a fa'i labu ne'eri 'i ano.

³¹ Ma ta'i kini 'usu ne'e tua saena fanoa ne'e 'i Jeriko, na satana 'i Rahab, nia na kini fito'lo ana God. Sulia ana kaida'i ro ngwae ne'e sa Josua asunga'inidaro'lo ma'i, kera leka ago ma'i fuana lisilana ngasingasi'anga ana fanoa ne'eri, 'i Rahab ka 'afi kero'a. Sui, noa'a kira kasi saungia 'i Rahab, ana kaida'i ne'e fuu'i ngwae Israel kira sau ta'ifau ana ngwae ne'e kira aburongo ana God.

³² Ma nai mango basi 'una'eri ana na ala'anga ne'e, sulia noa'a naisi to'lo na'a ana ta kaida'i fuana fata'a la'u sulia na fito'onga na ngwae di'ia sa Gideon, sa Barak, sa Samson, sa Jefta, sa David, sa Samuel, ma na profet ki.

³³ Sulia kira fito'lo ana God, ma ti ai ada kira fu'a ka liufia ngwae 'oro ana fu'anga saena fanoa doe ki. Ma ti ngwae ada kira sasia ru saga ki, ma kira ka ngalia na'a tae ki ne'e God nia fata alanga'i 'ania. Ma ti ai ada ana kaida'i kira tua karangia na lion ki, ma noa'a ta lion kasi 'aleda go'lo.

³⁴ Ma ti ai ada la'u, kira fito'lo ana God, ma na mafula 'ako'ako doe kasi du'afida go'lo. Ma ti

ai ada la'u, na malimae kira ki noa'a kira kasi bolo fuana saungilada. Ti ai ada, sui bore 'ana kira ka ngwata'uta'u, God fa'angasingasida la'u. Sui, kira ka lalida na fuani oro matamata ki.

³⁵ Ma ti kini 'i na'o ma'i, kira fito'o ana God, ma na ngela kira ki ne'e mae, kira ka mauri la'u.

Aia, ma ti ngwae la'u ne'e kira fito'o ana God ma'i 'i na'o ki, ma na malimae kira nangasida na'a fuana mae'a. Bore ma noa'a kira kasi oga go'o tafi'a fa'asia nonifii'anga ne'eri, du'ungana kira sai le'a ana ne'e kike ba'a tata'e fa'asia mae'a 'uana mauri'a mamana.

³⁶ Ti ai ada, na malimae kira ki kira fa'a 'ekeda ma kira ka nangasida. Ma ti ai ada kira ka firi fafida 'ani sene ki ma kira ka alu kira saena luma ni lokafo.

³⁷ Ti ai ada logo, kira 'uila'i fauda leleka kira ka mae. Ma ti ngwae la'u kira folosida 'ani ro afu ru 'anga. Ma ti ai ada kika saungida 'ani sele ni ofo'a ki, osi'ana na fito'onga kira. Ma ti ai ada, kira ka toro 'ani na 'u'uila sipsip fa'inia nanigot, sulia kira dala'a liu mala. Ma na malimae kira ki ka fa'alida ma kira ka fa'akaisida.

³⁸ Ma na ngwae saena magalia ne'e noa'a kira kasi totolia na'a tua'a kwailiu fa'inida ngwae saga ne'eri ki. Ma ti ngwae ada kira fa'asia na'a luma kira ki, kira ka liu kwailiu go'o 'ada di'ia na ngwae noa'a kira kasi to'o ana ta fanoa. Kira ka tua 'i saena aba'i kula kwasi ki, ma gwauna na ua ki, ma saena faoda ki, ma kilu saena ano ki.

³⁹ Aia, God ka saele'a liu fafia na ngwae ne'eri ki, sulia na fito'onga kira, bore ma kira kasi

ngalia ru ki ta'ifau ne'e God nia fata alanga'i 'ani fuada,

⁴⁰ sulia God manata sulia ru le'a ki tua bobori kulu 'ua. Nia oga ngwae ne'eri ki kira ka tua masia 'iri kuke 'ado logo fa'inida, ana kaida'i nia ka kwatea na'a ru le'a ki ne'e nia fata alanga'i ni'i.

12

God na Ma'a kia

¹ Aia, ma na ngwae 'oro ne'e kira fa'amamana ana God 'una'eri ki, nia di'ia kira tua fa'i kulu ana kaida'i ne'e, ma kira ka lialia 'uana tae ne'e kulu sasi'i. Nia ne'e kuke danga fa'iburi na'a 'ani ru ki ta'ifau ne'e fa'adole kia, ma na ta'anga'a ne'e dau bibi aka ki. Sulia kulu di'ia na ngwae ne'e kira lalili ana masa'a doe. Ma kuke lalili ngasingasi'a, leleka kuka dao ana kula kuke fa'asua ana.

² Ma kaida'i kulu lalili 'una'eri, kuke alu maakulu ana sa Jesus, sulia nia'a ne'e gwalona na fito'onga kia ki. Nia ma'udi ka mae ana 'ai rara folo. Ma noa'a nia kasi manata sulia na 'leke'a ana mae'a 'una'eri, osi'ana nia saiana nia ke ba'a to'o ana saele'anga 'i buri. Ma ana kaida'i ne'e, nia tua na'a 'i bali 'olo'olo ana God, na kula ni 'inoto'anga.

³ Muke manata to'ona na 'afita'i'anga ba kira sasi'i ana sa Jesus ana kaida'i ne'e ngwae ta'a ki kira siara'i nia. 'Una'eri, noa'a manatamu'a kasi dudu ana fito'onga kamu ki.

⁴ Muke su'ute fuana fu'alilana falafala ana ta'anga'a. Bore ma ta ngwae aumulu noa'a 'iri mae 'ua ana fu'alilana ta'anga'a.

⁵ Ma noa'a kamu kasi manata bura 'ani na ala'anga ni kwairadu'anga ba God saea fuamu'a na ngela nia ki, ba 'uri,

“Ngela nau 'ae, 'oko fafarongo le'a kaida'i na Aofia ka balufia 'oe.

Ma kaida'i nia ka fa'amanata 'oe, na manatalamu kasi dudu.

⁶ Sulia na Aofia ka balufia na ngwae ne'e nia alafe fuada ki.

Ma nia ka kwatea kwa'ikwa'inga fuana ngwae ne'e nia alafafida fasi kira na ngela nia ki.”[☆]

⁷ Muke uu ngasi, ma muke ala'ania God ka fa'asaga kamu, osi'ana ru ne'eri nia fa'ata'inia ne'e God nia tagi suli kamu, ka di'ia na'a ta ma'a.

⁸ God saiana ka fa'asaga ngela nia ki ta'ifau. Ma si di'ia noa'a nia kasi fa'asaga 'oe, tama 'ae'o noa'a la'u ngela mamana nia.

⁹ Ma ana kaida'i ne'e ma'a kia ki 'i ne'e saena magalia ne'e, kira fa'asaga kia, ma kuke fu'usi doe ada. Ka 'una'eri logo, kuke ala'ania na Ma'a kia 'i langi ke fa'asaga kia, ma kuke to'o ana mauri'a firi.

¹⁰ Aia, na ma'a kia ki saena magalia ne'e, kira fa'asaga kia sulia kaida'i ti'iti'i go'o, sulia na falafala ne'e kira saiana nia le'a. Ma God fa'asaga kia 'iri nia ka 'afi kia, ma nia fa'asaga kia fasi 'iri kulu ka tua 'olo'olo logo di'ia nia'a.

¹¹ Ma ana kaida'i kira fa'asaga kia, kuke kwaimanatai sulia nia fii kia. Bore ma 'i buri 'ana fa'asaga'a, kulu saiana kuke ba'a to'o ana aroaro'anga sulia na abulalaka ke ba'a saga.

[☆] 12:6 Job 5:17; Proverbs 3:11, 12

Na fa'amanata'anga fuana 'afilana ngwae fa'amamana ki

¹² Ta ne'e, muke uu ngasi, ma muke dau ngangata ana fa'amamana'anga kamu.

¹³ Ma muke leka sulia na tala saga, fasi 'iri na ngwae ne'e fa'amamanalada ngwata'uta'u, kira kasi faidanga 'ani fa'amamana'anga kira, bore ma na fa'amamana'anga kira ki ka ngasingasi'a.

¹⁴ Muke iliili 'uana tua'a 'ani aroaro 'anga fa'inia ngwae ki ta'ifau. Ma muke sasi ngangata 'iri na abula'anga kamu ki ka saga ta'ifau. Di'ia na maurilaka noa'a kasi saga, nia 'afita'i kuke lisia na Aofia.

¹⁵ Muke sasi ngangata fasi 'iri noa'a ta ngwae amu'a kasi 'aila 'ania na kwai'ofe'anga God. Ma noa'a kamu kasi ala'ania ta ngwae ka fa'alia na fa'amamana'anga kamu ki, di'ia ta 'ai ba to'o 'ana fua'i ru lilinga ki ma ka fa'alia na'a ngwae ki.

¹⁶ Muke lialia le'a fasi 'iri noa'a ta ngwae ke kakabara ma kira kasi manata doe ana God di'ia sa Esau. Sa Esau ka foli 'ani na gwa'i ngwaluda nia na ngela ngwane 'i na'o 'uana ta'i titiu ana fanga go'o.

¹⁷ Ma kulu saiana, 'i buri 'ana ne'e nia sasi 'una'eri, sa Esau fi'i oga ma'a nia ka fa'ale'a nia. Bore ma ma'a nia ka 'aila 'ania, ma ka fa'ale'a lala na ngwaefuta nia, sulia nia 'afita'i na'a fuana olita'ilana ru ki ne'e nia foli ta'ifau na'a 'ani'i, sui bore 'ana nia ka gwafea ma'a nia 'ani na ang'i'a.

¹⁸ Na tala 'uana dao'a siana God ne'e kulu leka sulia, noa'a kasi usulia na tala ne'e fuu'i

ngwae Israel 'i na'o. Sulia na ru ne'e kira dao karangia ana, kira saiana lisilana, ma kira ka saiana sama'a to'ona. Sulia 'i ne'eri na fa'i ua 'i Saenae ne'e du'a 'ani mafula, ma ka rodo'a 'i ne'eri, ma na iru ka iru ngasingasi'a.

¹⁹ Ma kira ka rongoa na lingana bungu, ma na lingana ako'a doe God. Ma ana kaida'i ngwae ne'eri ki kira rongoa na'a linga 'i ru ne'eri, kira ka ma'u, ma kira ka amasia ana 'iri nia kasi ala'a la'u.

²⁰ Sulia kira ma'u liu 'ani ala'anga God ba 'uri, “Di'ia ta ngwae nama ta ru mauri 'ae'aela bore 'ana ne'e sama to'ona fa'i ua ne'e, muke 'uilali fauna leleka nia ka mae.”✧

²¹ Ma sulia na ru ne'e kira lisida ki ana kaida'i ne'eri nia kwaifa'ama'ui liu, sa Moses bore ka saea, “Nau ku ma'u ma ku lebelebe na'a.”✧

²² Ma kaida'i ne'e, kulu noa'a kasi dao karangia na'a ru 'una'eri. Sulia kulu dao na'a ana ua 'i Sion, na fanoa God ne'e mauri, na fanoa doe 'i Jerusalem 'i langi. Nia na kula ne'e fikulana mole'e 'ainsel ki kira tua ana.

²³ Kulu fiku ma'i fa'inia na ngela etaeta God ki ne'e kira saele'a liu, ma na satada kira keresia ma'i 'i langi. Ma kulu ka dao na'a siana God ne'e matalanga'inia ngwae ki ta'ifau. Ma kulu ka dao logo siana na mangoda ngwae le'a ki ne'e God fa'asagada.

²⁴ Ma kulu ka dao siana sa Jesus, na ngwae ne'e saunga'inia na fau alanga'inga faolu fuaka fa'inia God. Sulia na 'abuna ne'e igo, kuke ba'a ngalia na ru le'a ki, bore ma 'abuna sa Abel noa'a kasi kwatea ru le'a ne'eri ki.

✧ **12:20** Eksodas 19:12-13 ✧ **12:21** Diutronomi 9:19

²⁵ Muke kwairo'oi ana fatalana God. Sulia na ngwae ba kira 'aila 'ani kwairo'oi 'anga ana God ana fa'i ua 'i Saenae, kira ngalia na'a kwa'ikwa'inga doe. 'Una'eri logo, dilia kamu ka 'aila 'ani na ngwae ne'e ala'a ma'i fuakulu fa'asia 'i langi, kamu ke ba'a ngalia na kwa'ikwa'inga logo.

²⁶ Ka tau na'a ma'i, na magalia ne'e saola sulia na lingalingana fatalana God. Sui ana kaida'i ne'e, nia ka fata alanga'i ka 'uri, "Ta kaida'i la'u, nai ba'a salonga na magalia ne'e fa'inia 'i langi logo."✧

²⁷ Ma na ala'anga ne'eri, "ta kaida'i la'u" ka fa'ata'inia God ke ba'a salonga na ru ne'e nia saunga'inia ki, ma ka lafuda ta'ifau, fasi 'iri na ru ne'e teo tari ki go'o ne'e ka ore.

²⁸ Sulia kulu tua saena 'Inoto'anga ne'e babato'o firi, kuke ba'atafea God, ma kuke fa'asaele'a God 'ani fo'osilana ma fa'ata'ilana fa'adoe'a.

²⁹ Sulia God kia, nia saiana fa'alilana na ngwae ki 'ani mafula.

13

Falafala ne'e fa'asaele'a God

¹ Kamu'a na bara ngwae asina go'o ana sa Christ, muke uu ngasi 'ani alafe'anga fuamu'a kwailiu.

² Noa'a kamu kasi manata bura 'ani na kwalolana na ngwae dao ki. Sulia ti ngwae kira kwaloa ngwae ki saena luma kira, bore ma kira kasi saiana ne'e ngwae ba kiri 'ainsel ki lala.✧

✧ 12:26 Hage 2:6 ✧ 13:2 Jenesis 18:1-8; 19:1-3

³ Aia, kamu kasi manata bura logo 'ani ngwae ne'e kira tua saena luma ni lokafo ki. Muke tagi le'a sulida, di'ia ne'e kamu tua fa'inida saena luma ni lokafo. Ma muke 'afia logo na ngwae ne'e kira to'o ana 'afita'i'anga ki, di'ia ne'e kamu to'o logo ana 'afita'i'anga fa'inida.

⁴ Aia, nia ka le'a fuamu'a ta'ifau muke fa'adoea na tua fiku'a ana ara'inga. Muke tua mamana fuana ara'i kamu ki ma 'afe kamu ki. Sulia God ke ba'a kwatea kwa'ikwa'inga fuana sa tai ne'e abulalana bulibuli ma ka kakabara ana 'usu'a.

⁵ Aia, muke aloge fa'asia ogalana na mani 'oro. Ma muke saele'a ana tae ki ne'e kamu to'o ani. Sulia God ba saea, "Noa'a nau kusi leka fa'asi kamu, ma noa'a nau kusi 'aila 'ani kamu."

⁶ Du'ungana 'una'eri, kuke fata nonira'a 'uri, "Na Aofia na'a ne'e ngwae kwai'afi nau. Du'ungana ne'e, nau noa'a kusi ma'ungia ta tae ne'e ngwae ki sasia aku."

⁷ Noa'a kamu kasi manata bura la'u 'ani ngwae 'a'ana kamu ki ne'e kira fa'amanata kamu ka sui na'a 'ani fatalana God. Muke manata sulia na mauri'a le'a kira ki fa'inia na maelada. Ma muke sasi sulia na fito'onga kira ki.

⁸ Sa Jesus Christ tua tua kasi rokisi. Nia bolo go'o 'ana di'ia 'i ro'oki, ma 'i ta'ena, ma na kaida'i ne'e kasi dao 'ua.

⁹ Ma muke tua fa'asia fa'amamanalana na fa'amanata'anga matamata ki ne'e noa'a kasi mamana. Kwai'ofe'anga God fuaka ne'e fa'angasingasia na maurilaka. 'Una'eri ne'e ka

kwai'afi aka, bore ma ro'onga'a sulia na taki ana fanga ki, noa'a kasi kwai'afi go'o aka.

¹⁰ Bore ma ngwae ne'e kira 'idufa'li donga taki Jiu ki ana kwaisu'usi'anga, noa'a kira kasi to'o ana ta ngasingasi'anga fuana ngalilana ru le'a ki ne'e leka ma'li fa'asia kwaisu'usi'anga ana sa Christ.

¹¹ Kamu saiana, kaida'li ne'e fuu'li ngwae Israel kira kwatea kwaisu'usi'anga osi'ana kira oga na fa'asikasikalada fa'asia na ta'anga'a kira ki, na 'ingata'li fata abu ka ngalia ma'li na 'abu na ru mauri 'ae'aela ki 'li saena na Luma Abu ana "kula abu liu." Aia ma na noni'li ru ki ne'e kira fo'osi 'ani, kira ka du'afia 'li maa fa'asia saena fanoa.

¹² Ma nia ne'e kwate ma sa Jesus bore ka mae logo 'li maa iila fanoa 'li Jerusalem, fasi 'iri ka fa'asikasika na ngwae fa'asia na ta'anga'a kira ki 'ani na 'abuna.

¹³ Ta ne'e alu kuke leka logo 'li maa iila fanoa 'li Jerusalem fasi 'iri kika fa'a 'e ke kia di'ia kira sasia ana sa Jesus.

¹⁴ Sulia saena magalia ne'e, noa'a kulu kasi to'o ana ta fanoa ne'e tua tua firi. Bore ma kulu kwaimasi ana na fanoa 'li langi ne'e ke ba'a dao ma'li.

¹⁵ Nia ne'e, kuke ba'atafea God ana kaida'li ki ta'ifau. Na ba'atafe'anga ne'eri, nia'a na kwaisu'usi'anga kulu 'uana God sulia sa Jesus ne'e kulu saea 'ani na Aofia kia.

¹⁶ Noa'a kamu kasi manata bura 'ani sasi le'anga'a ma na kwai'afi'anga amu'a kwai liu. Sulia na abula'anga 'una'eri ne'e nia di'ia na kwaisu'usi'anga logo ne'e God saele'a fafia.

17 Muke ro'osulia na fa'ina'ona'o kamu ki. Kira lia sulia na mangomu'a, ma kike ba'a fula'inia rao'a kira ki fuana God. Ma di'ia kamu ro'osulia na ala'anga kira ki, kira ke saele'a liu fafia na rao'a kira ki. Ma di'ia noa'a kamu kasi ro'o go'o sulida, kike ba'a kwaimanatai fafia na rao'a kira ki, ma 'afita'i kike 'afi kamu.

18 Ma muke ina'u ana fo'onga'a fuaimili. Kaimili saiana ne'e noa'a ta ru ta'a go'o saena abula lami'a, sulia kami sasi 'uana sasilana ru le'a ki ana kaida'i ki ta'ifau.

19 Ma nau ku gani kamu, muke fo'o fuaku, 'iri God ke olita'i 'ali'ali ma'i aku siaumulu.

Na fo'onga'a

20 God ta'ea na Aofia kia sa Jesus fa'asia na mae'a. Ma sulia na kwaisu'usi'anga sa Jesus 'ani maelana, nia ka di'ia ta ngwae ne'e lia sulia na sipsip nia ki. Ma God ka saunga'inia na fau alanga'inga faolu 'ani kwaisu'usi'anga sa Jesus. Ma na fau alanga'i 'anga ne'eri noa'a kasi sui.

21 Aia, nau ku fo'o fasi 'iri God ana aroaro'anga ke ba'a kwatea na ru le'a ki ta'ifau ne'e kamu bo'obo'o 'uani 'iri muke sasia kwaio-gai 'anga nia. Ma nau ku fo'o logo 'iri sa Jesus Christ ke 'afi kamu, ma muke fulia na ru ki ne'e God saele'a fafi'i. Ma kuke ba'atafea sa Jesus Christ tua tua firi! 'Iu ke 'una'eri.

Ala'anga 'isi

22 Ngwaefuta nau kina 'ae, nau ku amasi kamu 'iri muke fafarongo mabe fuana ala'anga ni kwairadu'anga nau ki fuamu'a. Osi'ana na kerekere'a nau, noa'a kasi keta go'o.

²³ Nau ku oga nai fa'arongo kamu 'ani na ngwaefuta kulu sa Timoti nia ru'u na'a 'i maa fa'asia na luma ni lokafo. Di'ia nia dao 'ali'ali ma'i 'i ne'e, nau ku ba'ea fa'i nau ana kaida'i nai leka kwau ana.

²⁴ Muke kwatea ala'anga le'a kaimili fuana ngwae fa'ina'ona'o kamu ki ta'ifau, ma fuada ngwae God ki ta'ifau ne'e kira tua fa'i kamu. Na ngwaefuta kia ki fa'asia 'i Itali, kira kwatea logo ala'anga le'a le'a kira ki fuamu'a.

²⁵ Nau ku fo'o fasi 'iri God ke kwai'ofe amu'a ta'ifau.

**Fau Alanga'inga Faolu Ana Ala'anga
Kwara'ae
The New Testament and Genesis in the Kwara'ae
language of the Solomon Islands
Niu Testament na Stat long langguis Kwara'ae**

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kwara'ae

Translation by: SITAG

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-11-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

100e8c4b-3c10-5adf-8b7e-9b5cdcfb9b38